

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет

НУБІП України

УДК 37.013.42:376-056.45

ПОГОДЖЕНО
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Савицька І.М.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
завідувач кафедри
соціальної роботи та реабілітації
Сопівник І.В.

НУБІП України

“ ” 20 р. “ ” 2021 р.

НУБІП України

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ –
ІНДИГО»

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

НУБІП України

Освітня програма

«Соціально-психологічна реабілітація»

Орієнтація освітньої програми – освітньо-професійна

НУБІП України

Керівник магістерської роботи

Доктор педагогічних наук, доцент

Сопівник І.В.

Виконала

Фучкевич Н.П.

НУБІП України

НУБІП України

КИЇВ – 2021

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри соціальної
роботи та реабілітації

Солівник І.В.
(підпис) (ПІБ)
« » 2021 р.

**ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

Фучкевич Наталії Петрівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема магістерської роботи «**СОЦІАЛЬНА РОБОТА ІЗ ДІТЬМИ-ІНДИГО**»,
затверджена наказом від
« » 20 р. №

Термін подання завершеної роботи на кафедру «15» листопада 2021 р.

Вихідні дані до магістерської роботи: *наукові розробки вітчизняних і зарубіжних учених; матеріали періодичних видань; навчальна та довідкова література з теми дослідження.*

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Розкрити сутність феномену та типологію дітей індиго.
2. Висвітлити особливості навчання і виховання дітей-індиго.
3. Узагальнити зарубіжні та вітчизняні дослідження теми дітей індиго.
4. Діагностувати особистісні характеристики дітей-індиго.

Дати видачі завдання «09» вересня 2020 р.
Керівник магістерської роботи _____ Солівник І.В.
Завдання прийняв до виконання _____ Фучкевич Н.П.

ЗМІСТ	
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ДІТТИ ІНДИГО, ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	4
1.1. Загальна характеристика феномену та типологія дітей індиго.....	5
1.2. Феномен дітей-індиго в ізоляції.....	19
РОЗДІЛ 2. НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ – ОДНІ З НАЙГОЛОВНІШИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІНДИГО	
2.1. Особливості навчання дітей–індиго.....	29
2.2. Психологічний аспект виховання дітей – індиго.....	31
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ВИВЧЕННЯ ФЕНОМЕНУ ДІТЕЙ ІНДИГО.....	38
3.1. Світові та вітчизняні дослідження теми дітей індиго.....	38
3.2. Дослідження особистісних характеристик.....	45
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70
ДОДАТКИ.....	72

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

Наукові дослідження підтвердили, що природа обдарувала дітей індиго неймовірними здібностями, але треба допомогти розкритися. Дитина може й сама не підозрювати, що в ній прихований талант художника, доки не потрапить до досвідченого вчителя. Він може не знати, що у нього чудовий слух, великі здібності до вирішування, поки одного разу не надумає зробити вам подарунок до свята. Із дітьми індиго ніколи нудно не буває, оскільки творчість б'є з них ключем. Щоправда, тут є одна вада – часто вони не доводять до кінця свої починання через свою непосидючість.

Над здібності індиго можуть вражати дорослих. Здається дивним, але вони не ставитимуть зайвих питань на кшталт «Звідки беруться діти?», «Чому люди вмирають?» або «Чому мама зараз плаче?», звідки їм усе це вже відомо. Це позбавляє багатьох батьків розмов на складні теми, але буде навпаки – сама дитина почне повчати вас.

Тепер вже зрозуміло, що дитина індиго – це дитина з незвичайною моделлю поведінки, що має незвичні психологічні характеристики. Головна якість цих дітей – небачена життєва мудрість. Напевно, вам доводилося вже бачити трирічного малюка, що спритно підкоряє комп'ютерну мишку, або чути з «вуст немовляти» незвичайні для його віку дорослі вислови. Це вже очевидні ознаки прояви рис індиго.

Діти індиго досить суперечливі, вони можуть неважливо вчитися в школі, викликати здивування своєю дивною поведінкою, неадекватно поводитися в різних ситуаціях, але при цьому тест на інтелект видає високий результат. На перший погляд, індиго може показати грубим і замкнутим, але маленькі діти і тварини буквально обожають його (а хіба можна обдурити тварин?).

Ви ніколи не підкорите дитину індиго наказами, вона завжди спілкуватиметься з дорослими на рівних, при цьому самі дорослі почнуть відчувати їхню невідповідну віку мудрість. Вони не приймають

загальноприйняті правила і постійно порушують їх, а все, що може завадити їм, не заслуговує на їхню увагу.

Колись саме нас називали поколінням Дітей Індиго. Екстрасенси і педагоги нової формації, без забобонів, слідом за якоюсь Ненсі Енн Темп вказували, що саме серед народжених в 70-х, 80-х або 90-х багато особливих дітей і саме нашому поколінню судилося зробити щось особливе: чи то врятувати Землю, чи то виявитися єдиними на Землі, хто врятується, коли її набридне і вона скине з себе людство.

Протягом 2007-2008 навчального року у Львівському інституті післядипломної педагогічної освіти (ЛЮІПО) було прочитано низку лекцій на тему «Феномен Дітей Індиго і виховання духовності» для вчителів різних категорій: вчителів української мови та літератури, вчителів предмета «Основи здоров'я», викла-дачів ВНЗ; педагогів-організаторів; вчителів початкових класів; вчителів музики та музичних керівників дошкільних навчальних закладів; вчителів трудового навчання, зарубіжної літератури, математики, інформатики тощо. Було проведено анкетування з метою визначити рівень обізнаності вчителів з феноменом Дітей Індиго та їх потребу в інформації про цих дітей, методи роботи з ними.

Було опитано 120 осіб. Лише деякі з них (близько 20%) до лекції чули про Дітей Індиго. Джерелами інформації для них були: телебачення (50%), преса (40%), колеги (15%), книги (10%), радіо (5%), психологи (3,5%), Інтернет (3%).

На курсах підвищення кваліфікації вперше отримали детальну інформацію про Дітей Індиго понад 90% респондентів.

З публікаціями українських авторів на цю тему учасники анкетування не ознайомлені. Відчувають потребу в літературі про сучасних Нових Дітей і хотіли б її отримати 95% слухачів.

Про Дітей Індиго сьогодні пишуть численні автори: Роберт Т. Байярд і Джин Байярд, Барбара Марсіньяк, Вейн Досік та Елен Кауфман, Георг Кюлевінд, Джеймс Твайман, Діана Ланкастер, Дорін Вйорче, Друнвало Мелхіседек, Зігфрід Войті-нас, Кароліна Гегенкамп, Лі Керол (Крайон) і Джен Іоубер.

Пеггі Дженкінс, Пол Донг і Томас Рафілла, Джон Грей, Роберт Джерард, Сімоне Харланд, Стів Ротер, П.М.Х.Етуотер, Юрій Земун, Геннадій Белімов, Вадим Зеланд, Влад Булгаков, Марина Куртишова, Зоряна і Ірина Некрасови та інші.

Метою даної роботи є обґрунтування особливостей соціально-психологічної роботи із дітьми-індіго.

Завдання дослідження:

5. Розкрити сутність феномену та типологію дітей індіго.
6. Висвітлити особливості навчання і виховання дітей-індіго.
7. Узагальнити зарубіжні та вітчизняні дослідження теми дітей індіго.
8. Діагностувати особистісні характеристики дітей-індіго.

Об'єктом дослідження соціально-психологічна робота із дітьми-індіго.

Предметом дослідження особливості соціально-психологічної роботи із дітьми-індіго.

Методологічною базою для виконання досліджень виступили наукова література та періодичні видання авторів: М. Рокіца, Г.Ю. Айзенка, А. Матчак.

Структура магістерської роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, поділених на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 88 сторінок. Список використаних джерел містить 75 найменувань.

РОЗДІЛ I.

Діти-індіго, як феномен сучасного суенільства

1.1. Загальна характеристика феномену та типологія дітей індіго

Однією з причин кризи сучасної освіти є поява у нашому житті дітей, поведінка яких докорінним чином відрізняється від стандартизованої, прийнятої у педагогіці типової поведінки дитини-дошкільника чи першокласника. Проблема взаємостосунків дитини і таких соціальних інституцій, як дошкільний навчальний заклад чи початкова школа, є настільки важливою, що вирішення її може стати наріжним каменем у побудові нової системи освіти. Проте для цього необхідно з'ясувати, які особистісні риси характеризують сучасних дітей і на яких засадах має будуватись навчальна взаємодія дорослого з малюком.

В педагогічному обігу нещодавно з'явився новий термін: „діти-індіго”. В українській педагогічній науці він широко не використовується. Хоча на заході ряд вчених у галузі психології, педагогіки, філософії та мистецтва серйозно розглядають проблему взаємодії з дітьми-індіго на різних рівнях: побутового спілкування, навчання, розвитку мистецьких здібностей тощо.

Діти індіго — це люди, які від народження мають особливі здібності, наприклад, можуть бачити енергетичне поле людини, так звану ауру, володіють даром передбачення, їм дуже легко даються іноземні мови, вони надзвичайно талановиті — співають, малюють, пишуть вірші, танцюють, підбирають мелодії на музичних інструментах та багато всього іншого. Більше того, люди, які вірять у те, що діти індіго справді існують, а не є новітнім міфом сучасного світу, кажуть, що в деяких з цих дітей змінено генний код. При цьому діти зі зміненим кодом мають імунітет проти раку, СНІДу та інших важких та практично невиліковних на сьогодні хвороб.

За даними досліджень іноземних спеціалістів, людей зі зміненим генетичним кодом зараз є близько одного відсотка від усього населення землі. І їх число постійно збільшується. Отже сучасні нестандартні діти, або діти-індіго, як їх назвали Н. Тепп, Л.Керолл, Дж.Тоубер, це діти, яких перш за все характеризують такі риси:

НУБІП УКРАЇНИ

- гіперактивність (вони весь час перебувають в русі, стояння в черзі чи строю для них проблема, так само як спокійне сидіння під час занять чи приготування уроків);

НУБІП УКРАЇНИ

- високий рівень інтелекту, нестандартність мислення (вони часто знаходять кращий шлях розв'язання поставленої задачі чи практичної ситуації);
- розвинена інтуїція, гостро відчують фальш
- впевненість у собі, віра у власні можливості (як наслідок – повна відсутність страху);

НУБІП УКРАЇНИ

- почуття власної гідності (самоповага для них не просто почуття, це умова нормального розвитку)
- високий рівень самооцінки;
- самостійність;

НУБІП УКРАЇНИ

- емоційна неврівноваженість; неприйняття авторитету дорослих, якщо він не підкріплений практичними діями і уважливим ставленням дорослого до дитини;
- здобувають знання емпіричним шляхом, погано реагують на пасивне навчання та зубріння (багаторазове повторення) матеріалу.

НУБІП УКРАЇНИ

Якщо спробувати порівняти сучасну дитину-дошкільника і дитину шестидесятих років ХХ століття, то очевидно педагоги із значним досвідом роботи чи батьки, що вже мають дорослих дітей та малих онуків, можуть констатувати що:

НУБІП УКРАЇНИ

- залишити дома сучасного малюка, навіть на короткий строк, неможливо, в той час як колись така практика була широковживана у побуті; дитина обов'язково буде шукати собі забавлянку поза колом доступних іграшок, прагнучи замінити їх побутовою технікою, посудом, хімічними рідинами тощо. В кращому разі вона стягне зі стіни килим і розмалює стіни, приб'є цвяхами килим, що лежить на підлозі (до того ж так рівенько, що про те, що килим прибито ви дізнаєтесь лише тоді, коли захочете зняти його і почистити);

НУБІП УКРАЇНИ

- поговорити з сусідкою чи подругою у магазині, на вулиці, чи деінде, якщо з вами малюк дошкільного чи молодшого шкільного віку – неможливо.

Дитина весь час буде снігати вас за одяг, говорити, крутитися усіма силами звертати увагу на себе. А років 20-30 тому дитина спокійно чекала б завершення розмови;

- у колі однолітків чи навіть дорослих людей буде впевнено і наполегливо відстоювати власну думку, якщо вона висловлена. У ситуації спілкування, коли поряд немає дитини з подібним образом мислення чи дорослого, що розуміє дитину, може вдатися до антисоціальних вчинків або ж „згорнутися всередину себе”, відчуючи, що її не розуміють ;

- дуже негативно реагує на слова „Йди вибачайся!” Може набурмоситись і не вимовити й слова, навіть коли є винною. Вважає себе винятковою, має почуття гідності і не бажає принижуватись;

- на заняттях у дошкільному закладі чи школі, якщо знає відповідь на поставлене питання буде активно тягти руку, підстрибувати, вигукувати: „Мене спитайте, мене!” „Я знаю! Я!” Якщо ж не надати дитині можливості висловитись – ображається, інколи настільки, що не бажає йти вчитися і відповідати такому „поганому” педагогу.

Типологія дітей – індиго та моделі їх поведінки

Останнім часом усе частіше й частіше можна почути від досвідчених педагогів / діти стали якісь не ті, інші стали діти, не те, що були раніш...

І далі кожний приводить свої описи ознак цих "інших" дітей і знаходить свої пояснення цьому явищу - і вплив мас-культури, і занадто тісне спілкування з комп'ютером, і погана їжа, і проблемна екологія...

Існує кілька типів Дітей Індиго, і далі ми окреслимо їхній більш детально. А поки ми хотіли б познайомити вас з найбільш загальними поведінковими моделями, характерними для таких дітей. Вам знайомо що-небудь із приведеного списку десяти найбільш розповсюджених якостей Дітей Індиго?

1. Вони приходять у цей світ з відчуттям своєї царственості (і часто поведуться відповідним чином).
2. Вони відчувають, що "заслужили бути тут", і бувають досить злизовані тим, що інші не завжди розділяють їхню думку.

3. Вони не сумніваються у своїй значимості. Нерідко вони повідомляють батькам, "хто вони є".

4. У них немає абсолютних авторитетів, вони не вважають потрібним пояснювати свої вчинки, і визнають тільки волю вибору.

5. Вони взагалі не роблять деяких речей; наприклад, для них нестерпне стояння в черзі.

6. Вони губляться, стикаючись з консервативними системами, де, замість прояву творчої думки, строго дотримуються традиції.

7. Вони часто бачать більш раціональний спосіб зробити щось у школі або вдома, однак навколишні сприймають це як "порушення правил" і їхнє небажання пристосовуватися до існуючої системи.

8. Вони здаються некомунікабельними, якщо не знаходяться в компанії собі подібних. Якщо поруч немає нікого, хто володіє подібним же менталітетом, вони часто замикаються в собі, почувавши, що ніхто в цьому світі їх не розуміє. Тому встановлення соціальних зв'язків у період навчання для них представляє чималу складність.

9. Вони ніяк не відзиваються на обвинувачення в порушенні дисципліни (до заяв типу "от почекай, прийде батько, довідається, що ти накоїв, тоді побачиш...") вони залишаються глухі).

10. Вони не соромляться, даючи вам зрозуміти, у чому відчують потребу.

Існує чотири типи дітей індиго, кожний з яких має свою визначену життєву програму.

Гуманісти:

Вони служать масам і мають намір працювати з людьми: це майбутні лікарі, юристи, учителі, моряки, бізнесмени і політики. Вони гіперактивні, комунікабельні і здатні розмовляти з ким завгодно, як завгодно довго, у дуже дружній манері. У них дуже стійкі переконання. Фізично вони незграбні, і оскільки вони гіперактивні, то іноді можуть "урізатися в стіну", забувши "уключити гальма". У дитинстві вони не можуть зрозуміти, як це можна грати

тільки з одною іграшкою. Вони вивалюють із шухляд абсолютне усе, що мається, а потім можуть пограти, а можуть і взагалі ні до чого не доторкнутися. Якщо ви велите такій дитині забрати свою кімнату, то вам доведеться неодноразово нагадувати йому про це, тому що звичайно він розсіяний. Він, звичайно, прийметься забирати, але як тільки йому на очі потрапиться яка-небудь книжка - він сяде і почне запоем читати неї, і забуде про усе на світі.

Концептуалісти:

Цей тип Індиго занурений у свої проєкти набагато більше, ніж всі інші.

Це майбутні інженери, архітектори, дизайнери, астронавти, пілоти і військові.

Вони не бувають неповороткими і звичайно добре складені. Вони хочуть керувати, і найчастіше об'єктом керування стають їхні власні матері, якщо це хлопчики. А якщо дівчинки, то під керуванням у них звичайно виявляються

батьки. Якщо вони позбавляються свого батька, це створює величезну проблему

в їхньому житті. Цей тип Індиго має схильність до пагубних звичок, особливо до

наркотиків у підлітковому віці. Батьки повинні спостерігати за їхнім

поводженням досить пильно, і, коли вони починають ховати речі або говорити що-небудь начебто "Не заходь в мою кімнату", не завадило б з'ясувати, що вони

ховають.

Художники:

Ці діти набагато більш чуттєві, чим представники інших категорій Індиго.

Звичайно вони легкої статури, хоч і не завжди. Вони занурені в різного роду

мистецтва. Вони схильні до творчості, це майбутні вчителі і художники. До якої

би сфери людської діяльності вони ні звернулися, вони завжди зберігають

творчий підхід. Якщо вони йдуть у медицину, то з них виходять непогані хірурги

або наукові співробітники. Коли вони приходять у мистецтво, саме з них

виходять видатні актори. У віці 4-10 років вони можуть перепробувати себе в

півтора десятках видів творчої діяльності, недовго позаймавшись одною

справою і потім закидавши його. Тому я завжди говорю матерям майбутніх

художників і музикантів: "Ніколи не купуйте інструмент - краще беріть його

напрокат!" Індиго-художник може працювати одночасно з ц'ятьма або шістьма

різними інструментами, а, досягши підліткового віку, він вибирає один з них і стає майстром в обраній області.

Живучи у всіх вимірах:

Це четвертий тип Дітей Індиго. Вони крупніше, ніж інші Індиго. Коли їм виповнюється рік або два, ви вже не можете їм нічого сказати. Вони відповідають вам: "Я знаю. Я можу зробити це сам. Залиш мене". Це ті люди, що несуть у світ нові філософії і нові релігії. Вони можуть бути задирами і забіяками, тому що вони значно крупніше і тому що не вміють пристосовуватися, як інші три типи Індиго.

Перераховані нижче якості допоможуть вам визначити, чи є ваша дитина обдарованим.

- Має підвищену чутливість.
- Має надмірну енергію.
- Йому швидко набридає будь-яка справа - може показатися, що він здатний сконцентрувати свою увагу тільки на дуже короткий час.
- Йому потрібне спілкування з емоційно-стійкими і спокійними дорослими.
- Повстає проти авторитетів, якщо вони не орієнтовані на поважне до нього відношення.
- Боліє самостійно вибирати спосіб навчання, особливо це стосується читання і математики.
- Може швидко заточуватися, тому що сповнено великих ідей, але випробує недолік у ресурсах і людях, здатних допомогти в реалізації цих ідей.
- Здобуває знання емпіричним шляхом, відмовляючись від зубріння і пасивного навчання.
- Не в змозі сидіти на місці спокійно, якщо тільки не захоплений справою, що представляє для нього особистий інтерес.
- Досить жалісливий, має безліч страхів, таких, як страх смерті або втрати близької людини.

• Якщо невдача досягає його в ранньому віці, може кинути навчання, тому що в процесі неприйнятному для нього навчання розвивається постійний опір такому навчанню.

Усі ці якості властиві Дитині Індиго. Дані цієї організації збігаються з нашими відкриттями, що полягають у тім, що "обдаровані діти можуть замкнутися, коли почувають себе в небезпеці або випробують відчуження, і пожертвувати своєю здатністю до творчості тільки заради того, щоб "бути як усі". Багато дітей, яких ми тестуємо, показують високий рівень IQ, але також і те, що їхні творчі здібності "заблоковані".

Справді, з кожним роком, як уже було зазначено, Дітей Індиго стає все більше. І коли ці діти йдуть до школи, педагоги не знають, що з ними робити. Багато хто навіть не підозрює про існування таких дітей, але згодом вони гучно заявляють про себе.

Коли у класі один-два гіперактивних учні, учителі терплять, коли три-п'ять – скаржаться, що «працювати стало просто неможливо», а коли таких дітей стане п'ять-десять і більше – навчальний процес повністю порушиться. Напевно, цією проблемою вже зараз слід зайнятися на міністерському рівні, передбачаючи масштаби катастрофи, що насувається.

Очікується масове звільнення вчителів, котрі нездатні перебудуватися у напрямку роботи з Новими Дітьми. Через це пройшли усі країни Європи і США, зіткнувшись з проблемою виховання Індиго ще 15-20 років тому. Сьогодні вже є конкретні напрацювання і рекомендації. Очевидно, що має зменшитися наповнюваність класів. Також пропонують, щоб у класі працював не один учитель, а два: один веде урок, інший – слідкує за дисципліною. Подібна система практикується майже у всіх країнах світу.

Школі необхідна юридична самостійність. Батьківські ради зорієнтовані, як правильно діяти. Наприклад, у приватних гімназіях батьки можуть диктувати рівень, якість і спрямованість освіти своїх дітей

Крім того, для Дітей Нової Свідомості потрібні нові підручники, тому що сучасні часто застарілі і перевантажені зайвим матеріалом. Знадобиться і

спеціальне оформлення підручників для Дітей Індиго: читабельний шрифт, особливе розташування тексту і картинок на сторінці.

Також школа повинна шукати інші технології викладання, оскільки теперішні тоталітарні – не виправдані та застарілі. Якщо значний відсоток дітей не здаватиме випускних іспитів, стара система з тріском провалиться. Бо хоча Діти Індиго обдаровані і талановиті, але за роки навчання у них виробляється ненависть до системи освіти, — не до якогось конкретного предмета, а саме до системи. І багато вчителів це розуміють.

Проте сьогодні у нас компетентної відповіді на запитання, як допомогти Новим Дітям безболісно адаптуватися до школи, напевно, не може дати ніхто. Хоча у всьому світі Дітьми Індиго займаються кращі фахівці. Наприклад, у Китаї незвичні діти навчаються у закритій секретній школі. Це майбутнє керівництво партії, країни, бізнесу, розвідки. В Ізраїлі відбором та освітою Дітей Індиго займається Міністерство освіти за секретними програмами. У Франції діти з високим І (після закінчення школи мають право навчатися за рахунок держави у будь-якому університеті світу за умови — п'ять років відпрацювати на Батьківщині).

У США, Росії та інших країнах на офіційному рівні створені альтернативні навчальні програми для Дітей Нової Свідомості, що показують феноменальні результати. Одним із прикладів є школа педагога-новатора Щетиніна в Росії, де діти в 11 років закінчували навчання і далі навчалися відразу у двох вузах.

В Україні однією з перших шкіл нового типу є авторська школа Марії Чумарної, де навчально-виховний процес будується на принципах гуманізму, толерантності, шанування кожної окремої особистості, відсутності примусу і нав'язування, цілісності знань і послідовного навчання. М. Чумарна вважає, що діти є провідниками космічних знань через чистоту свого духовного зору.

Навчання у школі базується на ідеї самореалізації дитини, її духовного розвитку. Діти вчать не керуватися чужими приписами, а дослухатися до власного розуму й інтуїції, проникати у зміст і суть кожного явища, обдумувати,

аналізувати свої вчинки і вчинки інших людей. Таким чином дитина не лише засвоює знання, а й формує власне бачення подій і ситуацій, критичне мислення, свою життєву позицію. Поштовх для творчості і само-розкриття дає дітям можливість реалізувати свій потенціал.

Звичайно, непросто підібрати до Нових Дітей «ключик», зробити навчання для них приємним і захоплюючим. Набагато легше присвоїти тавро «некерований» і за можливості перевести в інший клас або школу. Досить часто такі діти, незважаючи на дивовижні здібності і креативність, уже до кінця першого класу пасуть задніх. Деякі вчителі намагаються допомогти їм, використовуючи нетрадиційні способи подачі матеріалу, індивідуальні роботи тощо. Як показує практика, допомога «нестан-дартним» дітям може виявитися ефективною, і багато з них з часом стають «гордістю» школи. Сприяти цьому може систематична і продумана організація взаємодії з ними за такими напрямками:

Підвищення навчальної мотивації: застосування системи заохочень, використання нетрадиційних форм роботи (наприклад, можливість вибору домашнього завдання); навчання старшими школярами молодших, підвищення самооцінки учнів.

Організація навчального процесу з урахуванням психофізіологічних особливостей учнів:

- зміна видів діяльності залежно від ступеня втомлюваності дитини;
- реалізація потреби дитини у русі (виконання доручень учителя, які вимагають рухової активності: роздати зошити, витерти дошку тощо);
- зниження вимог щодо акуратності на перших етапах навчання;
- виконання вправ на редакцію і зняття м'язових защемлень;
- інструкції вчителя повинні бути чіткими і небагатослівними;
- застосування мультисенсорних технік навчання;
- перевірка знань — на початку уроку;
- уникнення категоричних заборон.

Розвиток дефіцитарних функцій:

- підвищення рівня уваги;
- зниження імпульсивності (наприклад, виклик до дошки того, хто підняв руку останнім);
- зниження деструктивної рухової активності.

Навчання учня конструктивних форм взаємодії з педагогом і однолітками на уроці:

- 1) відпрацювання навичок вираження гніву у прийнятній формі;
- 2) оволодіння конструктивними способами вирішення конфліктів на уроці;
- 3) оволодіння прийомами структурування навчального часу;
- 4) відпрацювання навичок самоконтролю.

У Нових Дітей дуже високий ступінь концентрації психічної енергії. Їх голови – як біокомп'ютери, які напряду підключені до ноосфери, інформаційного поля Землі. Тому на будь-яку ремарку вони відповідають: «Я знаю!». Вони відчують це на своєму тонкому рівні. І складність у тому, що саме ця їх якість заважає їм навчитися простих і важливих речей, без яких вони не тільки будуть отримувати погані оцінки, але й не зможуть успішно засвоювати нові знання. їм важко концентруватися на виконанні якогось певного завдання — тому що вони своїми думками постійно кудись відлітають, упускаючи тим самим прості, але важливі істини.

Дехто стверджує, що для таких дітей обов'язково потрібна нова школа, особливі вчителі, нетрадиційні підходи. Пропонують уже з трьох років проводити з цими дітьми регулярні моральні бесіди, щоб розвивати їх філософське мислення. Адже росте коефіцієнт інтелекту у молодого покоління («ефект Фліпна»). Існує позитивна динаміка в еволюції креативності і характері досягнень дітей і підлітків. Змінилися уявлення про освітні можливості дитини (на початку ХХ ст. навчання починалося з 10-11 років, у кінці – з 5-6 років).

Водночас, як зауважують фахівці, у сучасних дітей з низки причин став повільніше дозрівати мозок. Якщо раніше мозок дитини дозрівав до 9 років, то зараз у багатьох дітей цей процес триває до 8 класу. У зв'язку з цим Діти Індиго повинні йти до школи на 1-2 роки пізніше. Зате коли мозок дозрівав, у дітей

буквально подвоюється сила механізмів мислення. Якщо у початкових класах їх треба максимально оберегати і знижувати навантаження, то у старших, навпаки, підвищувати вимоги. Якщо всі вчать одну іноземну мову, то Індиго повинні

вчити дві, причому бажано китайську або японську (дуже складну). Бо якщо

Дітям Індиго стає надто легко вчитися (тому що вони все схоплюють на лету), то

вони починають байдикувати і «розвивають» свої здібності у під'їздах, дворах, у вуличних упруюваннях. Якщо все залишити як є, то ми будемо постачати у

кримінальний світ найрозумніших людей. Їх доля значною мірою залежить від

того, чи зуміють батьки, вчителі прищепити любов до праці і навчання.

Сучасні діти також страждають феноменом сповзання погляду, тобто втрачають рядок. Один і той самий абзац або рядок їм доводиться перерахувати по 2-3 рази.

Ще одна особливість Дітей Індиго – «феномен розбитого дзеркала»: екран

(поле) їх сприйняття має спотворення справа чи зліва. Якщо ця смуга

викривлення потрапляє на дошку, вони не можуть переписати завдання, швидко

втрачають енергію, миттєво втомлюються. А якщо буква або цифра

потрапляють у цей простір, то автоматично постають у дзеркально

перевернутому вигляді і погано зчитуються. Це називається дисграфією.

Впоратись з цією проблемою можна, виявивши, з якого боку у дитини

відбувається викривлення поля сприйняття: якщо з правого, то дитину слід

посадити в класі за віддалену від вікон парту, а якщо з лівого, навпаки, – за

ближню.

Сучасні Нові Діти мають властивість відмежовуватись від реальності,

«вимикати» свідомість, продовжуючи виконувати певну роботу (різати ножем,

йти по дорозі, їхати на автомобілі). Коли свідомість «вимикається», вони не

пам'ятають, що відбувалось у той момент.

Не всі погоджуються, що для Нових Дітей треба відкривати окремі

школи. Адже їм і так некомфортно у нашому суспільстві, а якщо вони будуть від

нього ізольовані, зібрані всі разом – дуже дивно, – ми взагалі позбавимо їх

можливості адаптуватися.

То чи варто Дітям Індиго навчатися у звичайній школі? За умови, коли буде набагато менша наповнюваність класів: не 33, а 6-12 учнів, і спеціально підготовлені педагоги. Вчителі і батьки повинні розуміти їх особливості і ставитися до них дещо по-іншому. Наприклад, такій дитині не потрібна чернетка

– щоб вона двічі не виконувала те саме завдання. У неї треба постійно

запитувати: «Що ти відчуваєш? Як ти думаєш?» Розмовляючи з Дитиною Індиго, варто вживати такі звороти: «Дозволь мені пояснити... Спочатку

подивимося, як роблю я, а потім спробуй сам» тощо. Звичайно, тонкого індивідуального підходу потребують усі діти, але якщо ми говоримо про Дітей

Індиго, то тут підхід повинен бути ще делікатнішим. Якщо зауваження на кшталт

«так не можна», «так негарно», «так не треба робити» звичайна дитина зрозуміє і візьме до уваги, то Індиго їх просто не почує. Тому треба звертатися до її

почуттів. Вона мусить співпереживати, тому що відчуває себе іншою. І їй буває

дуже важко пристосуватися.

На жаль, більшість людей, котрі живуть сьогодні на Землі, не

усвідомлюють, що в людському організмі закладені колосальні можливості, внутрішні резерви, які дозволяють впоратись з недугами – і фізичними, і

душевними. Існує немало прикладів, коли діти із затримкою розвитку з часом не

тільки наздоганяли своїх ровесників, але й ставали всесвітньо відомими

вченими. Едісон, наприклад, у дитинстві вважався розумово відсталим.

І головне – збагнути, що Діти Індиго – не фантастика, не маячня хворого

розуму, а реальність, у якій і їм і нам доводиться жити. А якість і рівень життя

залежатиме від наших спільних зусиль.

1.2. Феномен дітей-індіго в ізотерії

Кольорова гама аурі відображення
душевно-духовних якостей людини.

У 90-і роки японські великі компанії («Соні», «Міцубісі» та ін.), які мають могутні аналітичні і спеціальні служби, звернули увагу на цікаве явище: діти 90-х років народження набагато випереджували у своєму розвитку дітей попередніх десятиліть. Крім того, спеціальні прилади (спектроаурометри) показували індігове світіння їх аур на відміну від зелених, жовтих і червоних тонів інших дітей і дорослих. Відсоток таких дітей був дуже високий як для випадковості – 50%. Японці провели ретроспективний аналіз і дійшли висновку, що такі діти народжувалися і в минулому, але тільки у «сині» («індігові») роки із закінченням на «4» і «5» за східним гороскопом (тобто 1905, 1915, 1904, 1914, 1924-25 та ін.).

Але відсоток і кількість цих дітей були набагато меншими.

Провівши величезну роботу, японці зробили висновок: цей феномен викликаний впливом декількох факторів: а) радіацією (загальною і ядерною, після Хіросіми і атомних станцій, ядерної зброї); б) тектонічними процесами; в) зміною якості складу води, повітря і їжі (особливо – збільшенням кількості міді, селену, йоду, кобальту та інших макро- і мікроелементів). Але розподіл «людей Індіго» на нашій планеті не рівномірний. Це покоління з'являється переважно у народів, котрі пройшли через значні випробування, стреси світового масштабу, а також у малодітних, а не багатодітних народів.

Це відкриття стимулювало подібні дослідження і в інших країнах, особливо в США і на Заході. Установлено, що найбільша кількість Дітей Індіго народилися в Естонії, Фінляндії, у горах Європи – Піренеях, Альпах та Карпатах. Великі «вогнища» Дітей Індіго на півдні Франції, Німеччини, півночі Іспанії, Італії, у Швейцарії і Австралії. Ізобто саме у гірських системах Європи, там, де є тектонічні розломи з викидом радіації, мікро- і макроелементів. На території колишнього СРСР такі місця є на Поліссі (українському і білоруському) і в Карпатах, у поляків – у Іатрах (на півдні Польщі). У Росії такі місця: Карелія,

Санкт-Петербурзька область, Псковщина, Курська магнітна аномалія, Кавказ, Урал, Середнє Поволжя, Алтай, Саяни, Байкал, Сіхоте-Алінь.

З давніх-давен існують спроби розділити людей на категорії залежно від форми черепа, кольору шкіри, коефіцієнта інтелекту та ін. Антропологи і фізіологи витратили роки на дослідження й оцінку того, як ми думаємо, відчуваємо чи діємо. Існують, зокрема, такі системи класифікації: тести інтелекту, тести на індивідуальність, особистісні тести, тести пам'яті тощо.

В основу класифікації поведінкових моделей людей були покладені такі фактори: структура родини і звичаї, культура, мрії, власне психологія, зв'язки і схильності, міфи, релігія, свідомі і несвідомі мотивації і думки. Визнані теоретики психології і психіатрії Фрейд, Юнг, Адлер, Берн, Фромм, Кернберг, Кляйн, Маслоу, Перлз, Райх, Роджерс, Скіннер, Салліван та інші використовували різні системи особистісної класифікації.

Крім традиційних існують духовні і метафізичні системи класифікації, метою яких є спроба об'єднати людей у групи, наприклад, на основі характеристик, пов'язаних з часом їх народження (астрологія), рівнем їх життєвої енергії чи шануванням тієї чи іншої тотемної тварини (китайські та індійські корені). Усі ці системи, давні і сучасні, існують для того, щоб допомогти людям краще зрозуміти самих себе, свою неповторність і водночас єдність з іншими людьми, з усім сушим. Махатма Ганді казав: «Наша здатність досягти єдності при існуючій розмаїтості буде прекрасним іспитом для нашої цивілізації». Кінець другого – початок третього тисячоліття ознаменований розвитком більш високої свідомості, любові і терпимості людей – того, що ми могли б пізнати багато століть тому з культури аборигенів, якщо не вважали їх недорозвиненими.

За кольорами спектру сонячного світла класифікувала певні типи людської поведінки американка Ненсі Енн Тепп – психолог, біоенергетик, ясновидиця, котра бачить ауру людини. Саме вона вперше описала феномен Дітей Індіго. У 1982 р. Ненсі Тепп написала книжку «Як колір допомагає краще зрозуміти твоє життя». Це перше відоме видання, у якому визначаються моделі

поведінки Нових Дітей. Авторка дивиться на людей крізь призму їх кольору життя для того, щоб краще зрозуміти, яка їх місія тут, на земному плані, який урок вони прийшли вивчити в цьому житті, яка їх життєва програма.

Подібна класифікація людей за кольірними групами представлена у книзі доктора філософії Хартмана Тейлора, виданій у 1998 році під назвою «Колірний код; ще один спосіб побачити себе, свої відносини і своє життя». Ця книга розповідає про зв'язок людського характеру з кольором, про середньовічну і гіпократівську системи розподілу людей за типом темпераменту – на сангвіників, меланхоліків, флегматиків і холериків – і про те, який колір їм відповідає: червоний, блакитний, білий, жовтий.

Класифікація Ненсі Тепп є інтуїтивною, але точною і заснованою на життєвих спостереженнях. Доктор Тепп вважає, що зміни в суспільстві багато в чому обумовлені тотальною зміною кольорів аур людей. Коли на початку 80-х років до неї на прийом стало приходити все більше спантеличених батьків зі своїми нестандартними дітьми, вона зрозуміла, що у цілого покоління дітей вимальовуються суттєві зміни. Після багаторічних спостережень за такими дітьми Н. Тепп побачила, що у їх випромінюванні на перший план усе чіткіше став виходити голубий індиго, замінюючи оранжевий і червоний, а також жовтий і теплий зелений кольори, що домінували раніше. Ненсі Тепп стверджує, що 90% дітей, молодших 10 років, і 70% дітей у віці від 15 до 25 років – Діти Індиго.

Сьогодні все більше людей відкривають або розвивають у собі здатність сприймати душевно-духовні якості людей як кольорове випромінювання, тобто ауру. Подібно до того, як фахівець ні спектрального аналізу за кольоровим спектром може робити висновок про хімічний склад і речовинну консистенцію природних об'єктів, ці чутливі люди за кольором аури можуть пізнавати духовні особливості й обдарування людей, котрі зазвичай приховані від зовнішнього погляду. Аура є чітким відображенням людських якостей.

Аура сприймається духовним зором як кольорові випромінювання навколо фізичної людини, що оповивають її як хмара у формі яйця. У всіх людей розмір аури різний. Але можна приблизно уявити собі, що, в середньому, людина

з ауурою влічі довгіа і в чотири рази ширша, аніж саме фізичне тіло. В аури струмують найрізноманітніші кольорові тони. Ця тенія є точною картиною внутрішнього людського життя. Залежно від настроїв, емоцій, переживань змінюються окремі кольорові відтінки. Однак певні стабільні властивості:

таланти, звички, риси характеру – виражаються у постійних кольорових тонах.

Аура, дуже різна відповідно до різних темпераментів і схильностей людей, відмінна також і за ступенями духовного розвитку. Цілком іншу ауру має людина, котра повністю віддається своїм тваринним інстинктам, аніж та, що живе світлими помислами. Істотно відрізняється аура релігійно налаштованої натури від тієї, котра загрузла в тривіальних буденних клопотах.

Засновник антропософського руху, основоположник Вальдорфської педагогіки Рудольф Штайнер у своїй спеціальній розвідці «Про ауру людини»

детально показав значення різних відтінків кольору індиго. Він стверджує, що голубі тони проявляються у відданих, побожних натур. Чим більше людина ставить себе на службу якійсь справі, тим виразнішими стають голубі тони. Аура добрих, самозречених, релігійних натур проявляється гарним рівним голубим світлом. Якщо такі люди, крім того, інтелігентні, то в їх аури чергуються зелені і голубі потоки, або голубий колір набуває зеленуватого відтінку. Життя в душі, поєднане з благородною самовіддачею і здатністю до самопожертви, упізнається за рожево-червоним чи світло-фіолетовим кольором. Ідеалізм і серйозність у ставленні до життя представлені індиго- голубим кольором.

Ось що говорить про колір індиго наука хромотерапія (лікування кольором). Цей колір відповідає за розвиток психічних здібностей. Очищує мислення, звільняє від тривоги і страхів, дозволяє почути внутрішній голос і прийняти правильне рішення (інтуїція). З індиго простіше переходити на тонші рівні свідомості. Колір індиго лікує глухоту, катаракту, кровотечі, безсоння; є антисептиком. Допомагає при ангінах, ревматизмах. Впливає на ендокринну систему (вироблення гормонів). Асоціюється з гіпофізом, «третьім оком».

Третє око, або Око Брами – це шоста чакра, Аджна, або 96-петлюстковий лотос. Розташована між бровами. Пов'язана з мозком, шишковидною залозою.

гіпофізом. Відповідає за розум, сприйняття, знання. Канал розуму. Світ інтуїції, духу. Від цього енергетичного центру залежить гармонійний розвиток нашого організму і всіх його частин; уміння зосередитися на ньому може бути

використане для виправлення фізичних недоліків свого тіла. Розкриття Третього ока дає повне або часткове яснобачення, яснослухання, можливість спостерігати дію органів у своєму та іншому тілі, бачити крізь перешкоди і крізь землю, спостерігати за життям рослин і мінералів, слухати музику сфер, голоси неба і землі. У Живій Етиці сказано, що для відкриття яснобачення треба також оволодіти сильним магнітом серця.

Колір індиго (синьо-фіолетовий або синій) – це колір поєднання суперечностей, духовності, творчості і пізнання. Він проявляється у різних градаціях: від світло-голубого, ультрамаринового – до темно-синього і чорного.

У цьому виявляються два боки подвійної природи людини як два можливі варіанти її розвитку: людина із сильним «Я» може піднятися до вершин духовного або ж через сили, які виражаються у чорнуватій холодності кольору індиго, глибоко впасти і стати злою через свою високорозвинену холодну інтелектуальність. Тому психологи стверджують, що з «індигових» дітей можуть вирости і геніальні художники, і жорстокі бандити, і божевільні вчені, котрі легко переступають межі здорового глузду.

Українська духовна традиція через «філософію серця» (Іларіон Київський, І. Вишнєвський, Г. Сковорода, П. Юркевич, П. Куліш, М. Костомаров,

М. Гоголь, І. Огієнко, О. Бердник та ін.) завжди застерігала про небезпеку гордині розуму, говорила про необхідність гармонійного поєднання інтелектуального та емоційно-вольового начал за переваги останнього. Чому філософсько-світоглядні і педагогічні ідеї українських мислителів, яскравих виразників кордоцентризму як типової риси української ментальності, сьогодні як ніколи актуальні та вимагають глибокого вивчення і впровадження в освітній процес.

Розглянемо детальніше деякі з можливих проявів кольору індиго і їх смислові характеристики:

Голубий колір – колір небес. Колір довіри (уміння давати, нічого натомість не вимагаючи). Цей колір відповідає за найні взаємовідносини з довколишнім світом, за тонке сприйняття краси, співпереживання.

Синій колір – це колір інтуїції і мислення. Розвиваючи в собі ці якості, ми можемо наблизитися до наших ангелів, вищих сил, до Бога.

Фіолетовий колір – колір мудрості і духовності. Це колір філософії і релігії. Він є останнім серед кольорів райдуги, який розпізнається людським оком. А далі він розчиняється у надзвичайно сліпучому світлі. У нашому фізичному світі фіолетове світло має найвищу для видимого спектру частоту.

Тому воно володіє найбільшою здатністю проникати у речовину і трансформувати її на атомному і субатомному рівнях. Фіолетовий колір – це колір духовного світла, який посилює яскравість милосердя, прощення і трансмутації. Трансмутовувати означає змінювати, перетворювати щось у вищу форму. Цей термін використовували алхіміки, котрі старалися на фізичному рівні трансмутовувати неблагородні метали в золото, а на духовному – досягти внутрішнього Преображення і вічного життя.

Колір індиго, отже, засвідчує дві потенціальні властивості людини: з одного боку, палке прагнення до духовності, здатність думати про духовні речі і глибоко розуміти їх; з іншого – схильність до духовного занепаду і моральної деградації, прагнення до знань і переживань, які приховують у собі здатність руйнувати і навіть убивати. Відомі випадки, коли інтелектуально високообдаровані діти, котрі можуть бути зараховані до групи Дітей Індиго, з рідкісною холонокровністю вбивали інших дітей чи дорослих. Протилежністю цьому є зовсім інша, набагато більша група дітей, котрі, як високообдаровані чутливі істоти, духовно і художньо виростають творчими особистостями. Отакій широкий діапазон можливостей розвитку Нових Дітей з нестандартними якостями, що можуть бути пов'язані з кольором індиго.

А. Васильчук у книзі «Функціональна анатомія тонкоматеріальних тіл людини» детально описує властивості синього інтуїтивного тіла, яке він називає третім духовним або десятим тонкоматеріальним тілом. У всіх людей інтуїтивне

тіло тією чи іншою мірою розвинене, оскільки кожній людині природно властиві інтуїтивні відчуття та інтуїтивне пізнання світу. Систематичне використання інтуїтивних відчуттів і знань у процесі пізнання і вирішення практичних

життєвих завдань, прагнення зрозуміти, всебічно інтерпретувати інтуїтивну інформацію та емоційні переживання таких відчуттів допомагають розвитку та

удосконаленню інтуїтивного тіла. Основними ознаками розвиненого інтуїтивного тіла є добра зорова і слухова пам'ять, духовне бачення («третє око»), вміння розуміти, усвідомлювати і переживати любов, красу, гармонію

фізичного, астрального і духовного; інтелектуальні, ментальні, психічні,

емоційні, духовні, наукові, практичні та будь-які соціально-біологічні прояви людини через духовність. При розвиненому інтуїтивному ТІІІ людина може відчутти, пережити і пізнати духовні емоції, усвідомити значення інтуїтивної

інформації, що достатньою мірою відображається тільки у процесі релаксації,

концентрації, візуалізації, медитації. Розвинене інтуїтивне тіло становить собою

вищий духовний розум [23, с. 107].

У роботі проаналізовано також вплив синього тонкоматеріального тіла на соціально-біологічні прояви людини. «Розвинуте синє тіло забезпечує найвищий

розвиток інтуїції; дає початок (розвитку екстрасенсорних зорових відчуттів

(духовного бачення) з одночасним удосконаленням телепатичних здібностей,

екстрасенсорних слухових, нюхових, смакових, дотикових, больових, температурних, пропріо- та інтерорецепторних відчуттів до стану ясновидіння,

яснослуху, ясносмаку, повної ясносенсорності, аж до яснознання; створює

інформаційно-енергетичні умови для прояву пси-феноменів – радієстезії,

психометрії, телеметрії, регресії, когніції, ретрокогніції, передкогніції,

психокінезу, телекінезу, левітації, позатілесної проєкції, телепортації,

матеріалізації, дематеріалізації та інших феноменів (божественних дарів). Синє

тіло вдосконалює високорозвинуті гармонійно збалансовані духовні і соціально-

біологічні властивості людини, наповнюючи їх найвищою духовністю; інтегрує

людське, земне, космічне і духовне буття в людині; створює в будь-якій

соціально-біологічній властивості людини симбіоз органічних, неорганічних,

інформаційних, енергетичних і біоплазматичних матерій людського, земного, космічного і духовного походження, даючи їм можливість ефективно проявлятися в людському, земному, космічному і духовному бутті; різночасно

формує якісно нові властивості людини, що перебувають за межами

загальноприйнятих уявлень про людину; прискорює еволюційний розвиток

людини; гоує духовні властивості і свідомість людини до сприйняття

духовності Божої Матері, Ісуса Христа, Духа Святого і Бога. Під впливом

синього тіла людина набуває глибокої мудрості, ясного відчуття, відображення

й усвідомлення правди реального світу, всебічно витонченого інтуїтивного

сприйняття інформації середовища, зрозумілих інтуїтивних відчуттів, адекватної

інтуїтивної орієнтації і правильного використання інтуїції при соціально-

біологічних проявах.

Синє тіло інформаційно-енергетично посилює пам'ять, збільшує

довготривалу максимальну інтелектуально-ментальну працездатність, розкриває

нескінченність творчого процесу, може скеровувати мислення до глибокого

містицизму, дає можливість пізнати таємне і відкрити нові знання, розвиває

душевну могутність і велич людини до всеохоплюючої духовної свідомості.

Людина спроможна оволодіти методами релаксації, концентрації, візуалізації,

ментальної імагінації, медитації і духовного пізнання світу, значно розширює

соціальну комунікацію, досягає надзвичайно ефективної працездатності, вмє

приймати доленосні рішення, визначити оптимальні напрямки прогресивного

розвитку людства, окремих держав, соціальних груп, підприємств, людей і

власної особи. У людини формується правильне ставлення до всього, що існує

на світі, розуміння єдності та взаємозалежності всього людського, земного,

космічного і духовного. Діяльність синього тіла сприяє звільненню людини від

матеріальної залежності земного життя, розширює свободу людини шляхом

набуття соціально-біологічними властивостями духовних якостей, підготовлює

людину до духовного життя і функціонування в духовному світі. Синє тіло

орієнтує людину до набуття знань, вмнь і практичних навичок духовного

вчителя, проповідника, гуманітарного працівника, релігійного діяча, пара-

психолога, неихотроніка, митця та ін. Здебільшого це елітні інтелектуали, політики, вчені, духовні діячі, письменники, люди з геніальними здібностями, носії найвищого інтелекту, мудрості, духовності, яснovidіння, витонченої

інтуїції, духовної свідомості. Це люди, яким довіряють, вони здатні перейматися проблемами інших, допомагати нужденним, брати відповідальність на себе і своєю діяльністю забезпечувати прогресивний еволюційний розвиток людства.

Духовність людини набуває властивостей надихати людей, прискорювати їх духовний розвиток, духовно оздоровляти навколишнє середовище, змінювати, скеровувати, переорієнтовувати і трансформувати свідомість людства до духовної свідомості [23, с. 267-268].

Проте домінантний розвиток і довготривала гіперфункціональна активність синього тіла може мати і негативні прояви. «Людина швидко може

досягти максимально можливого, досить часто проявляється максимально, стає

неупередженою, безпристрасною, стриманою, поблажливою, досить часто може проявляти свою зверхність, соціальну і економічну перевагу, бути спонтанною, різкою і авторитарною у спілкуванні. Високоінтелектуальний розвиток, високе соціальне становище, наявність капіталу і наділеність державною владою дають

можливість людині самостійно вирішувати проблеми, вона перестає дослухатися

до інших, у неї виникає відчуття власної винятковості, людина не помічає схильності до авторитарного ідеалізму, все більше віддаляється від суспільства, самоізолюється від щоденного життя, втрачає можливість бачити життя таким,

яким воно є насправді, її свідомість наповнюється утопічними фантазіями, вона

створює власну філософію життя, всебічно занурюється у приватне життя і починає реалізовувати чужі ідеї не на користь собі. Поступово відбувається трансформація від духовної свідомості, широкого спілкування і екстравертного прояву до ідеалістичної свідомості, спілкування в межах приватного життя та

інтровертного прояву. Досить часто людину супроводжує почуття страху від

того, що її ідеалістичне життя може бути зруйноване. І вона переорієнтовує інтелект і матеріальні можливості на захист перед містичною небезпекою. За таких обставин людина починає проявлятися параноїдально, виникають нічим

не обумовлені інтелектуальні, психічні, емоціональні чи душевні напруження і депресії».

Але життя йде вперед, і ясновидці виявили в аурі Нових Дітей уже не колір індиго, а білий колір, чистий, як кристал. Так народилося нове поняття –

Кристалічні Діти. А всіх дітей з незвичними здібностями зараз називають – Діти з Новою Свідомістю, проте для лаконічності багато хто послуговується першим терміном – Діти Індиго.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛІ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ – ОДНІ З НАЙГОЛОВНІШИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІНДИГО

2.1. Особливості навчання дітей–індиго

Про особливості сучасних дошкільнят і молодших школярів багато можуть розказати їх педагоги. Основна трудність, яку вони відчувають, це надзвичайна складність в організації індивідуально-диференційованого, особистісно-орієнтовного навчання і виховання в умовах роботи з великим колективом дітей. Кожна дитина потребує концентрації усіх зусиль педагога і за умови коли їх у навчальній групі (класі) 25-30 осіб, здійснювати якісне навчання дуже важко. Тож очевидно, що настав час переглянути наповнюваність дошкільних груп та шкільних класів. Мова про це ведеться ще з 70-х років минулого сторіччя, та, як говориться „А віз і нині там”. Очевидно, що лише спільними зусиллями батьків і педагогів – людей, зацікавлених у створенні оптимальних умов для розвитку особистості дитини, можна вирішити цю проблему.

Сучасні діти потребують самостійності, як умови розвитку і свободи вибору, як його джерела. Навчальна взаємодія з ними може будуватись лише на засадах ділового партнерства, взаємодовіри і поваги. А серед методів навчання перевагу слід віддавати практичним: грі, спільній діяльності з дорослим чи однолітками, моделюванню, експериментуванню, вправлянню тощо. Якщо у дитини, щось не виходить і вона відчуває нестачу знань для розв’язання певної практичної задачі, то активно прагне до отримання цих знань, виявляючи неабияку наполегливість.

При підготовці у вищих навчальних закладах майбутніх вихователів до роботи з дітьми, ми наголошуємо на тому, що сувора регламентованість з боку дорослого всієї діяльності дитини може призвести до виникнення серйозних проблем дитини у школі. Адже за таких умов обмежується і пригнічується самостійність, тобто саме та якість, яка необхідна школяреві, виникають

проблеми з розвитком почуття відповідальності. Завдання педагогів і батьків дітей полягає у забезпеченні умов, що сприяють формуванню умінь дитини

довільно регулювати власну поведінку у відповідності з особистими та соціальними потребами. За умов підпорядкування і регламентації вільного часу

дитини необґрунтованим бажанням та амбіціями дорослих, покроковому керівництві всіх видів діяльності дошкільника такі уміння розвинути не зможуть.

Отже, насамперед, дитині необхідно надати можливість якомога частіше діяти самостійно. Здійснюючи опосередкований вплив на мотиваційну та

вольову сферу дошкільника, вихователь здатен сформувати у нього основи цілісної системи знань про оточуючий світ у всьому багатстві взаємозв'язків та залежностей. При цьому, враховуючи вік і характер мислення дитини (наочно-

дійове, наочно-образне), доцільно використовувати для навчання повсякденні реальні ситуації, гру, казку, а не організовувати навчання у вигляді шкільних уроків.

Практика спілкування з сучасними дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку показує, що як тільки батьківська сила і громадська роздратованість перестають пригнічувати їх, вони роблять крок вперед у своєму

розвитку. Пам'ятаючи про те, що саме ці діти творитимуть майбутнє людства, очевидно слід подбати про можливість якомога більшої гуманізації їх взаємин з оточуючим світом, формування довіри до нього на основі почуття захищеності,

яке може дати лише батьківська любов і взаєморозуміння. Багато в чому сучасні діти мудріші за нас. Вони мають свою місію в цьому світі і ми повинні надати їм всі можливості для самореалізації.

По суті в душі кожної людини присутній колір індиго – колір пізнання і творчості. Різним є лише ступінь його насиченості. Якщо у когось з тих, хто прочитає дану статтю, виникне думка про те, що діти-індиго це просто звичайні

діти, то проміркуємо над питанням: чи не здається, що словосполучення „звичайна дитина” таке ж загадкове як „звичайне диво”?

2.2. Психологічний аспект виховання дітей – індиго

Діти індиго – янголи, представники нової раси.

Мрія кожного батька чи матері мати талановиту, чутливу та надзвичайно

розумну дитину. І особливо приємно, якщо син чи дочка має імунітет проти

найстрашніших хвороб сучасності. Молоді батьки зараз можуть сподіватися, що

в них народиться саме така надзвичайна дитина. Адже дослідники проблеми

дітей індиго кажуть, що такі люди почали «приходити в цей світ» ще у 70-х роках

XX століття, а зараз серед новонароджених близько 90 відсотків малюків мають

паранормальні здібності. Важливо лише ці здібності побачити та не «ламати

дитину через коліно», даючи непотрібні їй знання.

Саме психологічному аспекту виховання дітей було присвячено багато літератури. Були припущення, що особлива психологічна чутливість дітей

пов'язана з сьогодишнім перенасиченням світу інформацією. Так діти змалечку

чують радіо, бачать передачі по телевізору, а у деяких сім'ях із малих років мають

доступ до комп'ютера та інтернету. Відомо, що мозок дитини особливо чутливий

до інформації. У однорічних канал сприйняття світу цілком відкритий, трирічні

дуже здібні до вивчення мов, малювання, співів, танців. А з часом можливість

сприйняття зменшується. І вже дорослі використовують переважно ті знання про

світ, які одримали в дитинстві. Відомо також, що ми використовуємо свій мозок

на мізерний відсоток від його можливостей, даних людству від природи чи від

Бога. Отже, були припущення, що діти індиго – це звичайні діти, з якими просто

більше «займалися» дорослі. Були й припущення, що особливі здібності дітей

пов'язані з погіршенням екології на планеті, в тому числі з радіацією.

Тим часом езотерики стверджують, що діти індиго – це представники

наступної раси земних людей, ті, яким будуть дані більші можливості, порівняно

з попередньою расою. Вони народжуються не в найбільш благополучних сім'ях,

навіть частіше в тих батьків, яким буде потрібна допомога їхньої дитини. І

допомога ця полягатиме в тому, щоб дати нові знання про світ старшим людям,

які живуть в системі обмежень, правил та чітких уявлень про те, «що є добре, а

що погано». Знання цих дітей, на думку езотериків, пов'язані з так званими

«знаннями душі», більше того, вони вірять, що ці діти – це втілені в земні істоти янголи, які прийшли в цей світ для того, щоб врятувати його, відвернути від передбачуваного містичними апокаліпсису. Проте якщо їм постійно «обрубувати

крила», якщо все світло, яке ці діти несуть у світ, буде світові непотрібним, якщо їх зустрічатимуть лише глум, недовіра, підкреслена демонстрація силових методів (це стосується як батьків, так і вулиці), то ці діти боляче переживатимуть втрату своєї індивідуальності. Дехто може дійти до самогубства, дехто погодиться зі своєю участю бути «сірою конячкою», інші – стануть активними поборниками правил, небезпечними анархістами та борцями із системою...

Стверджувати, що діти-посланці справді існують, ми не будемо. Проте ті методи, про які говорять прихильники верей дітей індиго, знайшли безумовне схвалення у психологів усього світу. А найпрогресивніші сучасники – філософи,

письменники, діячі культури, деякі політики та громадські діячі давно кажуть про те, що людство має стати добрішим до інакомислячих, в тому числі й до представників інших культур, інакше ці непорозуміння і далі виливатимуться в розгул тероризму, а людство продовжуватиме страждати на неврози, алкоголізм та наркозалежність.

Отже, психологи пропонують батькам більше слухати власну дитину, розпитувати про її уявлення про світ, навіть якщо дитинка ще зовсім маленька – тим несподіванішими і цікавішими можуть виявитися її відповіді. Обов'язково треба розвивати здібності дитини, адже існує теорія, згідно з якою кожен від народження має прекрасні здібності – і до малювання, і до мов, і до музики, лише не в усіх ці здібності розвинули. У більшості вони так і залишилися у зародковому стані. А той, кому пощастило розвинути хоча б частину, став відомим та успішним.

Хотілося б, щоб більшість дітей виховували так, начебто вони справді є втіленням янголів та майбутніми геніями. Впевнена, що батькам будь-якої дитини є що відкривати в ній. Цікаво, що езотерики стверджують: діти індиго не обов'язково є лідерами. Ці діти люблять свободу, а лідерство часто передбачає підпорядкування авторитету. Саме тому для них є неприйнятним ні бездумно

слухатися інших, ані підпорядковувати когось собі. Їх сила у співпраці, творчому розвитку, взаємодопомозі.

Діти готові прийняти нові знання, недоступні для більшості з нас. Їх рівень і підхід до усвідомленості дуже високий. Це проявляється і в емоціях, і в поведінці. Наприклад, завдяки цьому багатьом із них доступне входження в енергетичні рівні і вони здатні бачити ауру, спілкуватися з ангелами. Часто вони володіють телепатією і розуміють мову тварин. Усе це лякає батьків, вони намагаються нав'язати дітям, що це казки.

Реальною життєвою загрозою для сучасних Нових Дітей є криза особистої інтеграції у суспільство. «Моя дитина не така, як усі», – з такою проблемою найчастіше звертаються до психолога стурбовані батьки. Та коли узагальнити всі їх скарги, то стає зрозуміло, що межі норми розмиті і багато в чому суб'єктивні. За спостереженнями психологів, до розряду «особливої» може потрапити практично будь-яка дитина: гіперактивна і повільна; надто емоційна і замкнута; надмірно товариська і сором'язлива, вперта і надто поступлива, імпульсивна і загальмована; вразлива і «байдужа»; вундеркінд і малюк, котрому наука ніяк не дається.

У пошуках норми батьки нерідко звертаються до власно-го дитинства: «А от коли я був маленьким...». Але дитина не може бути копією, зліпком, у буквальному розумінні цього слова продовженням своїх батьків. Окрім того, не варто забувати, що розрив між поколіннями нині набагато глибший і фатальніший, аніж раніше, і, відповідно, набагато гостріше стоїть проблема «батьків і дітей». Зміна суспільного ладу, ламання стереотипів, пошук нових ідеалів і цінностей, соціальне розшарування і водно-час – стрімкий розвиток новітніх технологій. Покоління екранів, моніторів, мобільних телефонів живе в іншому світі і в іншому ритмі. Спілкування завдяки новим засобам комунікації (Інтернет і мобільні телефони) посідає дедалі більше місця в житті підлітків. Батьки не завжди замислюються над тим, що власну дитину треба розглядати як представника нової генерації...

Найчастіше питання про те, що дитина «не така», загострюється, коли малюк потрапляє в дитячий колектив і вчиться вибудовувати рівноправні стосунки з однолітками і дотримуватися правил субординації з дорослими. Для дитини це справжнє випробування, адже досі він був улюбленцем мами, тата, бабусі.

І раптом – тато сердиться, мама сумує, бабуся бурчить... Перші кроки соціалізації можуть бути болючими – і для дитини, і для батьків. Головне – не впасти у крайнощі: або «всі погані, тільки моя особлива дитина має рацію», або протилежне – «в усіх діти як діти, а в мене...»

Батькам важко бути об'єктивними стосовно власної дитини. Часто ми лукавимо самі з собою. Міркуючи про те, що дитина росте «не така», варто доводити думку до кінця: може, так зручно вчителю або вам? Непросто відмовитися від виплеканого образу «гідного» спадкоємця. Проте дитина – це не лише плід сімейного виховання. Це не «чиста дошка» (tabula rasa), на якій різні соціальні інститути (сім'я, школа, церква, соціум) малюють свої візерунки, створюючи гвинтик соціальної машини. Це вже від народження певною мірою сформована особистість зі своїми здібностями, задатками, талантами, місією і призначенням. У кожної дитини – свій унікальний набір генів (причому можна

говорити не лише про біологічну, а й про духовну генеалогію); різноманітні здібності і нахили, не завжди прийнятні для нас. Найкраще ставитися до своєї дитини як до істоти, з якою ще потрібно буде детально познайомитися і постаратися зрозуміти і прийняти її саме такою, якою її створив Бог. Тільки «Бог є той, хто випробовує серця і нирки» (Пс. 7:10). Йому відома таємниця глибинної сутності людини. Ми ж часто є загадкою самі для себе, тому нам ще важче зрозуміти і пізнати своїх дітей.

Але, напевно, немає заняття цікавішого, ніж дізнаватися про довірене нам юне створіння. Ми повинні зробити багато відкриттів – приймних і не дуже. Ми будемо дивуватися, захоплюватися і впадати у відчай, радіти, сумувати і гніватися; шукати у своєму родоводі предків із такими ж рисами, «вираховувати» глибокі впливи поза родиною. Прийнявши дитину такою, якою вона є, ми

зможемо м'яко коригувати її характер і поведінку: заохочувати і розвивати позитивні риси, а негативні – згладжувати і, за можливості, трансформувати у чесноти. Але буває, що батькам подобається, що їх дитина не така, як усі, вони

свідомо нехтують реальними проблемами соціалізації дитини, навіть не роблячи спроб вводити своє чадо у прийнятні для суспільства рамки. У таких випадках необхідна робота з батьками.

Досить часто батьки самі культивують у своїх дітях «манію відмінності», роблять із своєї дитини «білу ворону». Дитина перебуває у своєрідній групі ризику, якщо:

- в родині заведено протиставляти себе іншим людям: ми кращі, гірші, бідніші, багатші, розумніші; ми – аборигени чи люди приїжджі тощо;

- сім'я живе замкнуто, і в ній до стороннього ставляться завжди з підозрою, як до джерела можливих неприємностей і навіть небезпек;

- критикувати оточуючих – це звичний спосіб спілкування між дорослими;

- дитину постійно порівнювати з однолітками і повторювати, що вона не така, як усі: дужча, слабша, хворобливіша, розумніша, дурніша;

- дитина звикне, що вона завжди має рацію, а в усіх конфліктах і негараздах винні оточуючі;

- її виховують у неповній сім'ї, і батько свідомо чи несвідомо прагне «заиклити» сина або доньку на собі;

- дитина стає для батьків (чи одного з них) засобом само-ствердження;

- малюка виховує мама (бабуся), котра зводить свою життєву місію лише до виховання;

- літні батьки роблять із дитини «маленького старого»;

- в сім'ї переважають крайнощі у методах виховання. Однаково небезпечні як всюдозволеність і потурання, так і жорсткий авторитарний стиль, постійна критика дитини;

- малюк обмежений у спілкуванні з однолітками і переважно задовольняється компанією дорослих;

- в родині існують серйозні психологічні проблеми між дорослими;

НУБІП УКРАЇНИ

➤ батьки у грубій формі намагаються «переламати» деякі вроджені риси дитини замість того, щоб м'яко їх коригувати і створювати умови для розвитку альтернативних якостей.

У батьків немає приводу серйозно непокоїтися, якщо:

- дитина задоволена життям і не стурбована тим, що вона «не така»;
- вона не пригноблена і не агресивна;
- у неї нормальні стосунки з однолітками, а її особливості не відштовхують від неї інших дітей;
- вона вміє спілкуватися з дорослими, підпорядковуватися і слухатися;
- дитина не протиставляє себе оточуючим, не бачить довкола ворогів, доброзичлива до людей і ставиться до них з повагою;
- ідеї, що вона в чомусь не така, з'явилися у неї в перехідному віці, що трапляється часто.

НУБІП УКРАЇНИ

У батьків є серйозний привід підозрювати, що їх дитина – «біла ворона»

(у гіршому розумінні), якщо:

- ✓ вона відчуває відчуженість і відкинутість, стала ізгоем у дитячому колективі;
- ✓ є підозра, що у неї розвинувся синдром жертви, яким вона провокує однолітків на те, щоб її кривдили;
- ✓ вона звикла привертати увагу до себе у нездоровий спосіб (гримасує, дражнить, зачіпає сильніших за себе);
- ✓ дитина не має друзів серед однолітків, завжди про всіх відгукується погано.

НУБІП УКРАЇНИ

Якщо в батьків є сумніви, що їх дитина не така, як усі, психологи радять:

- Постарайтеся як найчіткіше сформулювати, у чому саме ви бачите відхилення від норми у розвитку і поведінці вашого маляти.

Поцікавтеся у психолога чи в будь-якому посібнику з вікової психології, чи не підпадає «особлива» поведінка вашої дитини під норму для її віку.

НУБІП УКРАЇНИ

Задумайтеся про те, що саме є для вас приводом для занепокоєння: те, що вашого малюка критикують оточуючі; у нього погані оцінки; складні стосунки з однолітками чи ж він просто створює певні незручності дорослим; не виправдовує ваших надій і не тішить ваше самолюбство.

НУБІП УКРАЇНИ

Проаналізуйте, чи не культивує хтось у родині ідеї «особливості» дитини.

Постарайтеся помістити дитину в адекватне її запитам середовище:

«занадто розумну» — у спецшколу для обдарованих дітей; дитину, котра «не тягне» точні науки — у гуманітарний клас; непосидючу — у спортивну секцію;

тихоню — у гурток малювання тощо. Важливо, щоб дитина обов'язково мала можливість спілкуватися з дітьми зі схожими інтересами і звикла відчувати себе на висоті.

Але водночас потрібно піклуватися про те, щоб дитина розвивала і ті риси, яких їй бракує (терплячість, вміння бавитися з іншими дітьми, готовність ділитися, здатність зважати на інтереси інших тощо).

Якщо ви відчуваєте, що не впораетесь із ситуацією, проконсультуйтеся з неврологом і психологом стосовно вашої дитини.

Але слід довіряти не тільки фахівцям, а й своїй інтуїції. По-перше, варто ретельно вибрати досвідченого і недогматично мислячого спеціаліста. По-друге, ніхто краще за вас не знає вашої дитини і тієї атмосфери, в якій вона виховується, і ніхто не візьме на себе відповідальність за ваше чадо.

РОЗДІЛ ІІІ.

Аналіз досліджень та вивчення феномену дітей індиго

3.1. Світові та вітчизняні дослідження теми дітей індиго

Про Дітей Індиго сьогодні пишуть численні автори: Роберт Г. Байярд і Джин Байярд, Барбара Марсіньяк, Вейн Досік та Елен Кауфман, Георг Кюлевінд, Джеймс Твайман, Діана Ланкастер, Дорін Вйорче, Друнвало Мелхиседек, Зігфрід Войтінас, Кароліна Гегенкамп, Лі Керолл (Крайон) і Джен Іоубер, Пеггі Дженкінс, Пол Донг і Томас Рафілла, Джон Грей, Роберт Джерард, Сімон Харланд, Стів Ротер, П.М.Х.Етуотер, Юрій Земун, Геннадій Белімов, Вадим Зеланд, Влад Булгаков, Марина Куртишова, Зоряна і Ніна Накрасови та інші.

В українській педагогіці цю тему поки що майже не розроблено. Педагоги про феномен Нових Дітей говорять з обережністю, посилаючись на те, що в Україні проблема Індиго ще не визріла, отже, широкі вивчення цього феномена на науковому рівні не ведеться. Певною мірою проблему досліджують психологи, надаючи допомогу батькам, котрих насторожує аномальна поведінка дитини. Теперішні батьки часто не знають, як виховувати своїх дітей.

Вони скаржаться на те, що дитина не сприймає традиційні цінності життя і правила суспільства і, на їх погляд, хибно налагоджує контакти з ровесниками. Прихильники традиційної точки зору вважають, що йдеться передусім про поведінкові реакції, властиві тому чи іншому психотипу, або про результат дефіциту уваги чи прояви гіперактивності. Однак існують численні факти, які свідчать про справжність існування Індиго.

У Франції Індиго називають «тефлоновими дітьми» за те, що до них не «пристають» загальноприйняті правила поведінки. В Англії їх називають «дітьми тисячоліття», Японії і Китаї – «дітьми світла», а в США закріпилася назва «Діти Індиго» за яскраво-синій, індиговий колір аури, побачений екстрасенсом Пенсі Енн Темп. Остання назва стала популярною і у нас.

Діти Індиго відрізняються від ровесників з раннього дитинства, по-перше, незвичайними здібностями, а, по-друге, цілком особливим самостійним поглядом на світ. Вони не будують життя за правилами дорослих, а частіше змушують останніх підлаштовуватися. Кожна Дитина Індиго приходить у світ з

усвідомленням власної місії – принести людям нове знання, перебудувати світ за новими правилами. «Я лише дрібний штрих у картині побудови нового світу», каже Дитина Індиго Сергій із Мінська.

Діти Індиго з'являлися і раніше, але не так часто. Неординарні особистості були в усі часи у всіх цивілізаціях. До раси типових Індиго зараховують Жанну д'Арк, Леонардо да Вінчі, Джордано Бруно, Вінсента Ван Гога, Моцарта, Франца Кафку та ін. Одне з неканонічних Євангелій розповідає, що в Ісуса Христа була яскраво-синя аура, особливо рідкісна у ті далекі часи. До момен-ту розп'яття вона змінилася на золоту – ауру святих і пророків.

Сьогодні кількість Дітей Індиго стрімко збільшується. Західні фахівці визначили: серед тих, кому зараз 50 років, Індиго зустрічаються у пропорції одна на 1000-5000 осіб, кому 30 – одна на 600. У віковій групі від 17 до 29 років на їх частку припадає вже 6-12%, у старших класах – 20-25%, у середніх – близько 40%, у 4-5 – 60-70%, а діти 2000 року народження і молодші – майже всі Індиго. Є і ще інша статистика: зараз таких дітей у 10-11 класах 5-7%, у 8-9-х – 12-15%, у 6-7-х – 19-24 %, у 5-х класах – уже близько 30%, у початковій школі – в середньому до 40 %. У дитячих садках цифри ще більш вражаючі – від 60 до 80%.

Але, можливо, ці дані перебільшені і неточні. У нас в Україні масштабні дослідження, які могли б виявити хоча б приблизну кількість Дітей Індиго, ще не проводилися. Один з Дітей Індиго, одинадцятирічний Сашко, стверджує, що справжніх Індиго мало. Вони прийшли допомогти нам напередодні глобальних змін. Якби ми могли самі собі допомогти, то вони б не приходили. Вони не хочуть зайвий раз турбувати людей, проте змушені говорити про себе, тому що виконують свою роботу, і їх дії помітні.

Сашко пояснює різницю між Індиго і звичайними людьми. Хоча Індиго за своїми фізичними можливостями люди, але коли вони думають, то не подібні на людей. Розум Індиго охоплює всю Землю, а розум простої людини складається зі знань, які вона отримує від інших людей або із книг. Ще Індиго добре відчувають, тоді як люди зовсім холодні у своїх відчуттях. Хлопчик стверджує, що Індиго можуть упізнати тільки подібні на них або ті, хто їх створили. Він бачить собі подібних завдяки Світлу. Воно золотисте і має форму певного зрозумілого йому «знака». Ще Індиго змінюють інтенсивність світла – то яскравіше, то темніше, чого люди не вміють.

Земля – єдине місце у космосі, де можуть з'явитися Індиго, так само, які люди. Насправді ж Індиго – це аспект людини, про який вона нічого не знає. Індиго приходять як чужі, хоча насправді є частиною людей. І все ж вони на Землі тимчасово. «Ми тільки допомагаємо Вам пройти Спалах. Після цього Ви самі станете сильними. У Вас є Знання на Землі для цього, але Ви ними погано користуєтесь. Ми зі Світу, який за Межею. Ця Межа Вами не буде досягнута ніколи...»

Сашко зауважує, що коли говорять про Індиго, то часто плутають завдання дитини і походження дитини. Індиго приходять із інших куточків Космосу, ніж інші діти. Зараз чимало дітей, котрі багато чого вміють. Але це їх здібності, а не ознака

Індиго. Індиго, наголошує Сашко, мають золотий колір. Синій мають ті, хто розвиває здібності і розум. Індиго не варто вирізняти чи шукати, вважає хлопчик. Вони мають жити нарівні з людьми і звичайними дітьми. Те, що їм необхідно, вони спробують пробити.

Г. Белімов описує дівчинку Індиго із Мінська, яка «завжди відчувала себе чужою на цій планеті». Вона відчуває себе старою у дитячому тілі і стверджує, що не допустить, щоб їй, як багатьом іншим Індиго, зламали життя неправильним ставленням. «Ми надто вразливі, тому що ми – перші! На наших планетах нас вважають ледве не героями за те, що ми наважилися на цю надскладну місію (у кожного вона своя, але спільна мета – відродження планети).

Нам потрібне Ваше розуміння... Вам знадобиться наша мудрість і наша допомога, але умійте терпіти і чекати» ..

Проаналізувавши багато подібних ситуацій на основі спілкування з Дітьми Індиго, Г. Белімов дійшов висновку, що «дітей індиго посилають у земне суспільство певні Сили, яким небайдужий розвиток нашої цивілізації».

У 90-і роки японські великі компанії («Соні», «Мітсубісі» та ін.), які мають могутні аналітичні і спеціальні служби, звернули увагу на цікаве явище: діти 90-х років народження набагато випереджували у своєму розвитку дітей попередніх десятиліть. Крім того, спеціальні прилади (спектроурометри) показували індигове світіння їх аур на відміну від зелених, жовтих і червоних тонів інших дітей і дорослих. Відсоток таких дітей був дуже високий як для випадковості – 50%. Японці провели ретроспективний аналіз і дійшли висновку, що такі діти народжувалися і в минулому, але тільки у «сині» («індигові») роки із закінченням на «4» і «5» за східним гороскопом (тобто 1905, 1915, 1904, 1914, 1924-25 та ін.). Але відсоток і кількість цих дітей були набагато меншими.

Провівши величезну роботу, японці зробили висновок: цей феномен викликаний впливом декількох факторів: а) радіацією (загальною і ядерною, після Хіросіми і атомних станцій, ядерної зброї); б) тектонічними процесами; в) зміною якості складу води, повітря і їжі (особливо – збільшенням кількості міді, селену, йоду, кобальту та інших макро- і мікроелементів). Але розподіл «людей Індиго» на нашій планеті не рівномірний. Це покоління з'являється переважно у народів, котрі пройшли через значні випробування, стреси світового масштабу, а також у мало-дітних, а не багатодітних народів.

Це відкриття стимулювало подібні дослідження і в інших країнах, особливо в США і на Заході. Установлено, що найбільша кількість Дітей Індиго народилися в Естонії, Фінляндії, у горах Європи – Піренеях, Альпах та Карпатах.

Великі «вогнища» Дітей Індиго на півдні Франції, Німеччини, півночі Іспанії, Італії, у Швейцарії і Австралії. Тобто саме у гірських системах Європи, там, де є тектонічні розломи з викидом радіації, мікро- і макроелементів. На території колишнього СРСР такі місця є на І Лоліссі (українському і білоруському) і в

Карпатах, у поляків – у Іатрах (на півдні Польщі). У Росії такі місця: Карелія, Санкт-Петербурзька область, Псковщина, Курська магнітна аномалія, Кавказ, Урал, Середнє Поволжя, Алтай, Саяни, Байкал, Сіхоте-Алінь.

З давніх-давен існують спроби розділити людей на категорії залежно від форми черепа, кольору шкіри, коефіцієнта інтелекту та ін. Антропологи і фізіологи витратили роки на дослідження й оцінку того, як ми думаємо, відчуваємо чи діємо. Існують, зокрема, такі системи класифікації: тести інтелекту, тести на індивідуальність, особистісні тести, тести пам'яті тощо.

В основу класифікації поведінкових моделей людей були покладені такі фактори: структура родини і звичаї, культура, мрії, власне психологія, зв'язки і схильності, міфи, релігія, свідомо і несвідомо мотивация і думки. Визнані теоретики психології і психіатрії Фрейд, Юнг, Адлер, Бери, Фромм, Кернберг, Кляйн, Маслоу, Перлз, Райх, Роджерс, Скіннер, Салліван та інші використовували різні системи особистісної класифікації.

Крім традиційних існують духовні і метафізичні системи класифікації, метою яких є спроба об'єднати людей у групи, наприклад, на основі характеристик, пов'язаних з часом їх народження (астрологія), рівнем їх життєвої енергії чи шануванням тієї чи іншої тотемної тварини (китайські та індійські корені). Усі ці системи, давні і сучасні, існують для того, щоб допомогти людям краще зрозуміти самих себе, свою неповторність і водночас єдність з іншими людьми, з усім сущим. Махатма Ганді казав: «Наша здатність досягти єдності при існуючій розмаїтості буде прекрасним іспитом для нашої цивілізації». Кінець другого – початок третього тисячоліття ознаменований розвитком більш високої свідомості, любові і терпимості людей – того, що ми могли б пізнати багато століть тому з культури аборигенів, якби не вважали їх недорозвиненими.

За кольорами спектру сонячного світла класифікувала певні типи людської поведінки американка Ненсі Енн Тепп – психолог, біоенергетик, ясновидиця, котра бачить ауру людини. Саме вона вперше описала феномен Діфей Індіго. У 1982 р. Ненсі Тепп написала книжку «Як колір допомагає краще

зрозуміти твоє життя». Це перше відоме видання, у якому визначаються моделі поведінки Нових Дітей. Авторка дивиться на людей крізь призму їх кольору життя для того, щоб краще зрозуміти, яка їх місія тут, на земному плані, який урок вони прийшли вивчити в цьому житті, яка їх життєва програма.

Подібна класифікація людей за кольорними групами представлена у книзі доктора філософії Хартмана Тейлора, виданій у 1998 році під назвою «Колірний код: ще один спосіб побачити себе, свої відносини і своє життя». Ця книга розповідає про зв'язок людського характеру з кольором, про середньовічну і гіпократівську системи розподілу людей за типом темпераменту – на сангвіників, меланхоліків, флегматиків і холериків – і про те, який колір їм відповідає: червоний, блакитний, білий, жовтий.

Класифікація Ненсі Тепп є інтуїтивною, але точною і заснованою на життєвих спостереженнях. Доктор Тепп вважає, що зміни в суспільстві багато в чому обумовлені тотальною зміною кольорів аур людей. Коли на початку 80-х років до неї на прийом стало приходити все більше спантеличених батьків зі своїми нестандартними дітьми, вона зрозуміла, що у цілого покоління дітей вимальовуються суттєві зміни. Після багаторічних спостережень за такими дітьми Н. Тепп побачила, що у їх випромінюванні на перший план усе чіткіше став виходити голубий індіго, замінюючи оранжевий і червоний, а також жовтий і теплий зелений кольори, що домінували раніше. Ненсі Тепп стверджує, що 90% дітей, молодших 10 років, і 70% дітей у віці від 15 до 25 років – Діти Індіго.

Сьогодні «дивних» дітей вивчають у багатьох країнах, і результати досліджень різочі. Жорсткі випромінювання діють на них у декілька разів слабше, ніж на звичайних людей. Якщо такі діти народжуються від матерів, хворих СНІДом, то часто вони приходять у світ без найменших ознак хвороби (або через деякий час долають її), а якщо від матерів-наркоманок – без наркотичної залежності. Також вони використовують не 4-6% ресурсів мозку, як більшість із нас, а, як мінімум, Ю-14%. У звичайної людини із 64 кодонів ДНК активно працюють, за припущеннями деяких фахівців, лише 20, а в Дітей Індіго – від 24 до 64 кодонів. Тому їх імунітет може бути у сотні, а то й тисячі разів

сильніший. Саме цим лікарі пояснюють загадку самозцілення дітей, хворих СНІДом. При народженні їх коефіцієнт інтелектуального розвитку дорівнює 130, а якщо до них грамотно підійти з педагогічного боку, то можна розвинути до 160).

3.2. Дослідження особистісних характеристик

У своєму дослідженні ми використаємо кілька тестів та методик для порівняння людей з різними етнічними особливостями. В результаті вивчення науково психологічної літератури обрано наступний діагностичний інструментарій:

- 1) Методика «Ціннісних орієнтацій» М. Рокіча (Додаток А);
- 2) «Особистісний опитувальник» Г.Ю. Айзенка (Додаток Б);
- 3) KKS (Анкета соціальних компетенцій) А. Матчак (Додаток Г).

Отже найперше розглянемо характеристику «Ціннісних орієнтацій» М.

Рокіча. Більш детально ознайомитись із даною методикою можна у Додатку А.

При аналізі результатів «Ціннісних орієнтацій» Рокіча, виділимо серед досліджуваних чотири типи ціннісних орієнтацій, відмінних за стабільністю. З

них два орієнтовані на цінності самореалізації в соціальній сфері (соціальної

взаємодії – I тип (щастя інших, впевненість в собі і друзях) і соціальної

успішності – II тип (суспільне визнання)), і два на цінності особистісного

індивідуального існування (цінності індивідуальної самореалізації (свобода і

творчість) – III тип і цінності особистого щастя (щасливе сімейне життя, любов,

здоров'я, життєва мудрість) – IV тип).

Серед інструментальних цінностей до I типу віднесені терпимість до

поглядів та думок інших, широту поглядів, сильну волю та чутливість; до II –

відповідальність, раціоналізм, ретельність, самоконтроль; до III – високі вимоги

і домагання, незалежність, сміливість, сильну волю; до IV – життєрадісність,

освіченість, вихованість.

Досліджуваним було гарантоване збереження анонімності.

НУБІП УКРАЇНИ

Аналіз результатів дослідження ціннісної орієнтації досліджуваних 1990-2000 років народження. Представимо отримані в дослідженні результати у вигляді таблиць (табл. 3.2.1-3.2.2).

Таблиця 3.2.1.

Результати дослідження термальних цінностей досліджуваних 1990-2000 р.н.

№ п/п	Цінність	Вибір досліджуваного										Середній показник
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Активне, діяльне життя	5	10	6	2	15	8	8	1	4	11	7,0 (4)
2	Життєва мудрість	14	7	18	10	17	15	16	10	6	9	12,2 (15)
3	Здоров'я	6	1	1	3	11	1	2	15	14	2	5,6 (1)
4	Цікава робота	15	6	5	6	5	7	9	6	1	13	8,4 (8)
5	Краса природи і мистецтва	18	9	17	16	4	16	1	9	9	18	11,7 (14)
6	Любов	2	3	9	13	2	2	3	16	3	7	6,0 (2)
7	Матеріально забезпечене життя	3	11	13	8	6	4	10	12	5	5	7,7 (6)
8	Наявність хороших і вірних друзів	12	5	4	7	10	5	5	14	8	3	7,3 (5)
9	Щастя інших	16	17	15	9	12	10	18	9	10	15	13,1 (18)
10	Громадське визнання	10	18	11	14	14	13	15	2	18	14	12,9 (17)
11	Пізнання	17	13	16	11	7	17	4	3	7	8	10,3 (11)
12	Розвиток	9	15	2	4	9	12	13	5	1	12	8,2 (7)
13	Продуктивне життя	7	8	3	5	18	14	6	11	15	10	8,8 (9)
14	Свобода	11	14	8	15	16	14	17	8	16	10	12,6 (16)
15	Щасливе сімейне життя	1	2	14	1	3	3	7	13	17	6	6,7 (3)
16	Творчість	13	4	12	18	1	18	12	4	11	17	11 (13)
17	Впевненість у собі	4	16	10	17	8	9	11	18	2	4	9,9 (10)
18	Розваги	8	12	7	12	13	6	14	7	13	16	10,8 (12)

Якщо брати загальногрупову тенденцію, загальнолюдські цінності – найбільш важливі: здоров'я – 1 місце, кохання – 2, щасливе сімейне життя – 3, матеріальне забезпечення – 6.

Приблизно однакову значимість для цієї групи досліджуваних мають цінності соціальної взаємодії та цінності індивідуальної самореалізації.

Цінності соціальної успішності для більшості з досліджуваних розташовані практично в кінці списку (в середньому по групі – 17 місце), лише для одного – на другому місці.

Розглянемо результати дослідження інструментальних цінностей в табл.

2.2.2.

Таблиця 3.2.2.

Результати дослідження інструментальних цінностей досліджуваних

1990-2000 р.н

№ п/п	Цінність	Вибір досліджуваного										Середній показник
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Акуратність	5	14	8	14	19	13	6	16	18	12	12,4 (15)
2	Вихованість	1	13	17	18	5	12	9	8	8	6	9,7 (12)
3	Високі запити	8	5	14	5	8	16	10	16	10	14	10,6 (13)
4	Життєрадісність	15	2	15	13	1	3	1	3	2	5	6,0 (2)
5	Старанність	11	10	9	3	15	17	18	13	17	16	12,9 (16)
6	Незалежність	14	9	4	11	12	1	5	7	3	4	7,0 (4)
7	Непримиренність до недоліків у собі та інших	17	18	18	17	17	14	17	18	11	18	16,5 (18)
8	Освіченість	4	16	13	10	6	4	3	9	16	1	8,2 (7)
9	Відповідальність	16	4	2	4	9	9	11	6	1	3	6,5 (3)
10	Раціоналізм	18	11	12	16	13	18	15	17	5	7	13,2 (17)
11	Самоконтроль	13	15	16	15	3	2	8	4	7	9	9,2 (10)
12	Сміливість у відстоюванні своєї думки, поглядів	12	6	11	7	11	10	4	10	13	13	9,7 (11)
13	Тверда воля	7	8	1	12	7	8	12	1	12	11	7,9 (5)

14	Терпимість	9	17	6	8	18	5	14	12	9	15	11,3 (14)
15	Широта поглядів	6	13	7	9	16	6	2	11	5	8	8,3 (6)
16	Чесність	3	1	3	2	2	7	7	14	6	2	4,7 (1)
17	Ефективність у справах	10	7	10	6	14	11	13	2	4	10	8,7 (8)
18	Чуйність	2	12	5	1	4	15	16	5	14	17	9,1 (9)

Слід відмітити, що для інструментальних цінностей важко визначити серед більшості досліджуваних тих, хто чітко належить до одного з виділених типів.

Крім того, досить важко розподілити позиції, загальні для групи досліджуваних, між чотирма групами виділених цінностей: за середньогруповою тенденцією, вони займають приблизно однакові позиції.

За середньогруповими показниками серед інструментальних цінностей соціальної взаємодії найбільш важливою є та сильна воля — в загальному списку вона посідає 5 місце, широта поглядів — 6, чутливість — 9. В той же час терпимість до поглядів та думок інших розташована ближче до кінця — 14 місце.

Серед цінностей індивідуальної самореалізації найважливіша незалежність (4 місце у загальному переліку цінностей). Сміливість — на 11 місці, а високі вимоги і домагання — 13.

Серед цінностей соціальної успішності відповідальність — на 3 місці, самоконтроль — на 10, раціоналізм — на 17, та ретельність — на 16 місці.

Серед загальнолюдських цінностей найбільш важливою є життєрадісність — 2 місце по групі в системі цінностей; освіченість та вихованість відповідно на 7 та 12 місцях.

Слід зазначити, що серед досліджуваних досить важко виділити тих, чий ціннісний орієнтації чітко належать до певного типу. Для більшості досліджуваних основними є цінності особистого щастя: вони займають одні з вищих щаблів для шести досліджуваних. Цінності соціальної взаємодії на перших місцях — для чотирьох досліджуваних.

НУБІП України

Таблиця 3.2.3.

Результати дослідження термальних цінностей досліджуваних 2000-2010 р.н.

№ п/п	Цінність	Вибір досліджуваного										Середній показник
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Активне, діяльне життя	13	9	9	7	9	17	14	16	10	4	10,8 (12)
2	Життєва мудрість	17	6	17	11	10	7	11	3	7	16	10,5 (11)
3	Здоров'я	1	1	11	9	2	6	8	9	6	12	6,5 (4)
4	Цікава робота	10	14	10	2	11	9	4	11	17	7	9,5 (5)
5	Краса природи і мистецтва	12	10	18	14	18	18	13	15	15	18	15,1 (18)
6	Любов	18	17	6	6	3	1	1	2	2	5	6,8 (5)
7	Матеріально забезпечене життя	11	7	4	3	1	3	5	10	18	10	7,2 (6)
8	Наявність хороших і вірних друзів	5	5	3	4	5	5	7	8	3	2	4,7 (2)
9	Щастя інших	4	8	16	10	17	16	12	14	12	9	11,8 (14)
10	Громадське визнання	15	16	1	18	12	11	15	17	16	8	12,9 (15)
11	Пізнання	8	11	13	5	13	14	9	4	9	14	10 (10)
12	Розвиток	14	15	15	16	16	13	10	12	8	11	13 (16)
13	Продуктивне життя	2	12	14	8	7	12	2	13	13	3	8,6 (8)
14	Свобода	3	2	8	1	4	8	8	6	5	13	5,8 (3)
15	Щасливе сімейне життя	16	3	12	12	8	2	6	5	1	15	8,0 (7)
16	Творчість	9	13	7	15	14	10	16	7	11	6	10,8 (13)
17	Впевненість у собі	7	4	2	6	6	4	3	1	4	1	3,8 (1)
18	Розваги	6	18	5	17	15	15	18	18	14	17	14,3 (17)

Якщо брати загальногрупову тенденцію, цінності соціальної взаємодії йдуть одними з перших в списку: упевненість в собі – на першому місці, упевненість в друзях – на другому. Проте, щастя інших – на 14 позиції.

Після цінностей соціальної взаємодії слідує загальнолюдські цінності:

здоров'я – 4 місце, кохання – 5, матеріальне забезпечення – 6, щасливе сімейне життя – 7.

Серед цінностей індивідуальної самореалізації у першій частині загальногрупового списку лише свобода – 3 місце, продуктивне життя – 8, інші – практично в кінці – творчість – 13 позиція, активне життя – 12.

Цінності соціальної успішності для більшості з досліджуваних відсутні в самий низ ціннісної ієрархії, лише для одного – на першій позиції.

Розглянемо результати дослідження інструментальних цінностей в табл.3.2.4.

За середньогруповими показниками серед інструментальних цінностей соціальної взаємодії найбільш важливо терпимість до поглядів та думок інших – в загальному списку вона посідає 4 місце, широта поглядів та сильна воля – відповідно 7 та 8. В той же час чутливість – практично в кінці (17 місце).

Серед цінностей індивідуальної самореалізації найважливіша – незалежність (друге місце у загальному переліку цінностей). Високі вимоги і домагання займають п'яте місце, а от сміливість – 15.

Серед загальнолюдських цінностей найбільш важливою є освіченість – 3 місце по групі в системі цінностей; вихованість та життєрадісність відповідно на 9 та 10 місцях.

На останньому місці – цінності соціальної успішності: самоконтроль – на 11, раціоналізм – на 14, відповідальність – на 16 та ретельність – на 18 місці.

НУБІП України

Таблиця 3.2.4

Результати дослідження інструментальних цінностей досліджуваних
2000-2010 р.р.

№ п/п	Цінність	Вибір досліджуваного										Середній показник
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Акуратність	10	9	9	7	9	17	14	16	10	4	10,5 (13)
2	Вихованість	5	6	17	11	10	7	11	3	7	16	9,3(9)
3	Високі вимоги	9	1	11	9	2	6	8	9	6	12	7,3(5)
4	Життєрадісність	13	14	10	2	11	9	4	11	17	7	9,8(10)
5	Ретельність	3	10	18	14	18	18	13	15	15	18	14,2(18)
6	Незалежність	6	17	6	13	3	1	1	2	2	5	5,6(2)
7	Непримиренність до недоліків у собі та інших	14	7	4	3	1	3	5	10	18	10	7,5(6)
8	Освіченість	16	5	3	4	5	5	7	8	3	2	5,8(3)
9	Відповідальність	18	8	16	10	17	16	12	14	12	9	13,2(16)
10	Раціоналізм	7	16	1	18	12	11	15	17	16	8	10(11)
11	Самоконтроль	8	11	13	5	13	14	9	4	9	14	12,8(15)
12	Сміливість у відстоюванні своїх думки, поглядів	12	15	15	16	16	13	10	12	8	11	12,8(15)
13	Тверда воля	1	12	14	8	7	12	2	13	13	3	8,5(8)
14	Терпимість	11	2	8	1	4	8	8	6	5	13	6,6(4)
15	Широта поглядів	17	3	12	12	8	2	6	5	1	15	8,1(7)
16	Чесність	4	13	7	15	14	10	16	7	11	6	10,3(12)
17	Ефективність у справах	16	4	2	6	6	4	3	1	4	1	4,7(1)
18	Чуйність	2	18	5	17	15	15	18	18	14	17	13,9(17)

НУБІП України

Таблиця 3.2.5.

Результати дослідження термальних цінностей
досліджуваних 2010-2015 рр.

№ п/п	Цінність	Вибір досліджуваного										Середній показник
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Активне, діяльне життя	6	4	4	5	4	1	8	1	4	4	4,1 (3)
2	Життєва мудрість	12	15	17	16	16	15	17	15	15	17	15,5 (16)
3	Здоров'я	1	2	1	2	3	3	1	2	2	3	2 (1)
4	Щікава робота	11	10	11	13	13	14	7	14	6	13	11,2 (11)
5	Краса природи і мистецтва	18	17	18	18	17	18	18	18	16	14	17,2 (18)
6	Любов	7	5	6	6	14	16	2	6	3	6	7,1 (7)
7	Матеріально забезпечене життя	13	3	3	1	2	2	12	5	7	15	6,3 (5)
8	Наявність хороших і вірних друзів	8	11	7	12	12	12	9	7	8	9	9,5 (10)
9	Щастя інших	17	18	16	17	18	17	13	16	18	18	16,8 (17)
10	Громадське визнання	14	16	12	15	15	13	16	17	17	16	15,1 (15)
11	Пізнання	16	12	15	14	9	8	11	13	12	12	12,2 (14)
12	Розвиток	2	7	14	7	8	9	10	8	9	5	7,9 (8)
13	Продуктивне життя	3	1	2	4	5	4	4	3	1	2	2,9 (2)
14	Свобода	5	6	5	8	6	5	5	9	14	1	6,4 (6)
15	Щасливе сімейне життя	4	9	8	3	1	6	3	4	5	7	5 (4)
16	Творчість	10	13	13	10	7	11	15	12	10	11	11,2 (12)
17	Впевненість у собі	9	8	9	9	10	7	6	10	11	8	8,7 (9)
18	Розваги	15	14	10	11	11	10	14	11	13	10	11,9 (13)

Якщо брати загальногрупову тенденцію, загальнолюдські цінності – найбільш важливі: здоров'я – 1 місце, продуктивне життя – 2, активне діяльне життя – 3, матеріальне забезпечення – 5.

Приблизно однакову значимість для цієї групи досліджуваних мають цінності соціальної взаємодії та цінності індивідуальної самореалізації.

Таблиця 3.2.6.
Результати дослідження інструментальних цінностей
Досліджуваних 2010-2015 р.н.

№ п/п	Цінність	Вибір досліджуваного										Середній показник
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Акуратність	17	11	4	6	14	17	17	6	12	10	11,4 (12)
2	Вихованість	1	2	2	3	2	1	5	8	2	8	3,4 (1)
3	Високі запити	11	17	18	7	3	18	18	17	16	18	14,3 (18)
4	Життєрадісність	8	4	5	1	10	4	6	7	10	9	6,4 (4)
5	Ретельність	12	13	17	15	16	16	11	5	3	16	12,4 (16)
6	Незалежність	2	3	6	7	11	6	12	18	17	3	8,5 (7)
7	Непримиренність до недоліків у собі та інших	18	18	15	18	9	7	3	12	11	5	11,6 (13)
8	Освіченість	4	1	3	2	4	2	13	4	13	14	6 (2)
9	Відповідальність	15	10	14	13	1	8	14	3	5	2	8,5 (8)
10	Раціоналізм	3	7	16	8	15	3	4	10	8	1	7,5 (5)
11	Самоконтроль	16	12	1	4	17	14	1	9	18	17	10,9 (11)
12	Сміливість у відстоюванні своєї думки, поглядів	5	6	12	14	8	5	9	13	15	7	9,4 (10)
13	Тверда воля	6	5	7	5	7	9	2	1	7	11	6 (3)
14	Терпимість	10	9	11	11	18	13	10	14	6	15	11,7 (14)
15	Широта поглядів	9	16	13	16	12	15	16	15	14	13	13,9 (17)
16	Чесність	13	14	8	9	5	10	7	2	4	6	7,8 (6)
17	Ефективність у справах	7	8	10	12	6	12	15	11	1	4	8,6 (9)
18	Чуйність	14	15	9	10	13	11	8	16	9	12	11,7 (15)

Серед цінностей індивідуальної самореалізації найважливіша – незалежність – на 7 місці. Смівливість – на 10 місці, а високі вимоги і домагання – на 18.

Серед цінностей соціальної успішності: відповідальність – на 8 місці,

самоконтроль – на 11, раціоналізм – на 5, та ретельність – на 16 місці.

Серед загальнолюдських цінностей найбільш важливою є життєрадісність – 4 місце по групі в системі цінностей; освіченість та вихованість відповідно на 6 та 1 місцях.

Як бачимо з таблиці, не для всіх досліджуваних характерним є приналежність ціннісних орієнтацій до певного типу. Для більшості досліджуваних основними є цінності особистого щастя.

Так само, як і при дослідженні термальних цінностей, для інструментальних важко визначити серед більшості досліджуваних тих, хто чітко належить до одного з виділених нами типів. Можна з впевненістю сказати лише, що для чотирьох характерним є переважання цінностей соціальної взаємодії.

Слід зазначити, що досить важко розподілити позиції, загальні для групи досліджуваних, між цінностями соціальної взаємодії, індивідуальної самореалізації та загальнолюдськими цінностями: за середньогруповою тенденцією, вони займають приблизно однакові позиції.

Наступним розглянемо психодіагностичне дослідження впливу етнічності на темперамент за «Особистісним опитувальником» Г.Ю. Айзенка (Додаток Б).

Провівши аналіз анкет досліджуваних та занісши дані у протокол дослідження (Додаток В) ми отримали певний розподіл респондентів за досліджуваними критеріями у контрольних групах. В таблиці 3.2.7. ми можемо побачити отримані результати.

НУБІП України

Таблиця 3.2.7.
Типи темпераменту досліджуваних різних вікових категорій

Типи темпераменту	1990-2000	2000-2010	2010-2015
Сангвінік	5	4	7
Холерик	5	3	3
Флегматик	2	5	4
Меланхолік	3	3	1

Отримані дані за допомогою методики «Особистісний опитувальник»

Г.Ю Айзенка свідчить про те, що найбільше сангвініків спостерігається серед людей які народились в 2010-2015 роках. Вони мають сильний, врівноважений, рухливий тип нервової системи. У людей риси цього типу виявляються в енергії та впевненості відносно досягнення мети (достатня сила нервових процесів), у самовладанні (достатня врівноваженість нервових процесів) і водночас у значній рухливості нервових процесів, що виявляється в умінні швидко перебудовувати свої звички й уподобання, виходячи з конкретних обставин життя.

Також можна відмітити що серед досліджуваних даної категорії спостерігається найменше меланхоліків. У корінних українців та поляків переважно однаковий рівень меланхолізму. Люди з таким типом нервової системи характеризуються боязкістю, замкненістю, надмірною чутливістю, схильні перебільшувати труднощі. Йому властива стриманість, приглушеність моторики та мовлення. Утім вони мають тонку душевну організацію, часто виражають себе у мистецтві.

Серед холериків найбільше відзначились респонденти, які народженні 1990-2000 роках – 5 досліджуваних. В той же час в двох інших групах респондентів цього типу темпераменту однакова кількість серед респондентів – по 3 особи в кожній з двох груп.

Найменше флегматиків виявилось серед респондентів народжених у 90-х – 2 особи, найбільше серед 2000-2010 рр – 5 , та серед 2010-2015 рр – 4.

Розглянемо отримані результати за відсотковим розподілом у контрольній групі з 90-х представлені на Рис. 2.2.1.

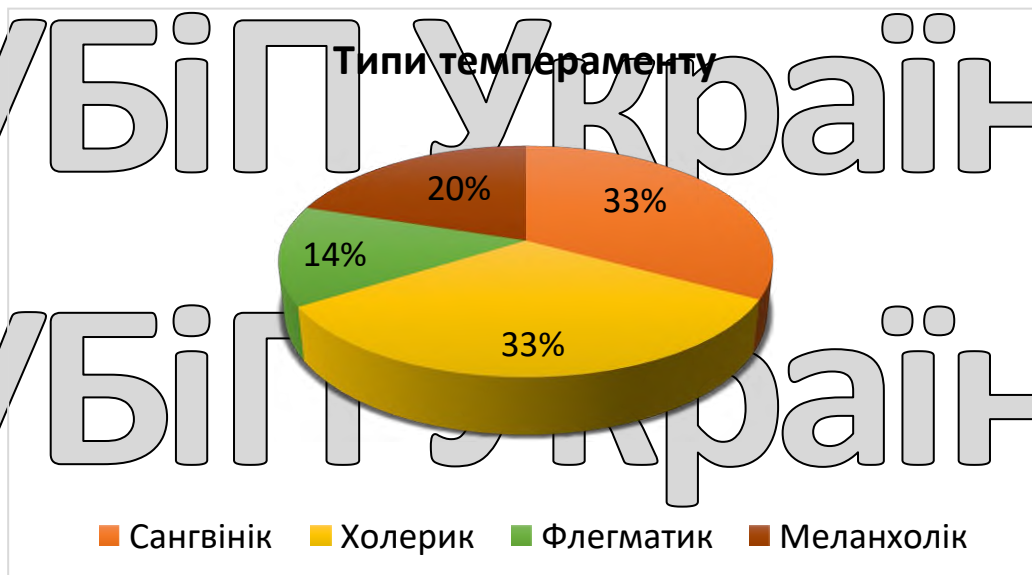

Рис. 2.2.1. Типи темпераменту серед респондентів народжених у 90-х («Особистісний опитувальник» Г.Ю Айзенка)

Звернімо увагу на Рис. 2.2.1. у контрольній групі значний відсоток респондентів відносяться до холеричного та сангвінітичного типу темпераменту (по 33%). Меланхоліків у даній групі 20% та найменше 14% - флегматиків.

Відсотковий розподіл досліджуваних народжених у 2000-2010 роках розглянемо на Рис.2.2.2.

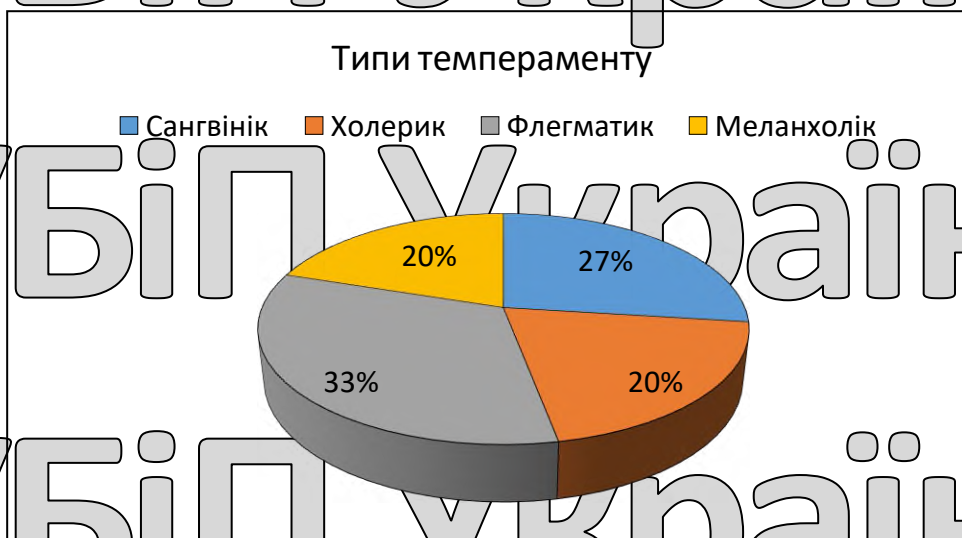

Рис. 2.2.2. Типи темпераменту серед респондентів 2000-2010 р.р. («Особистісний опитувальник» Г.Ю Айзенка)

Як бачимо на Рис. 2.2.2 У контрольній групі з респондентів, що народженні в 2000-2010 роках переважають особи з флегматичним типом темпераменту – 33%. З холеричним та меланхолічним типом по 20% респондентів та 27% респондентів відносяться до сангвінітичного типу темпераменту.

Також розглянемо відсотковий розподіл отриманих результатів досліджуваних з 2010-2015 років на Рис.2.2.3

Типи темпераменту

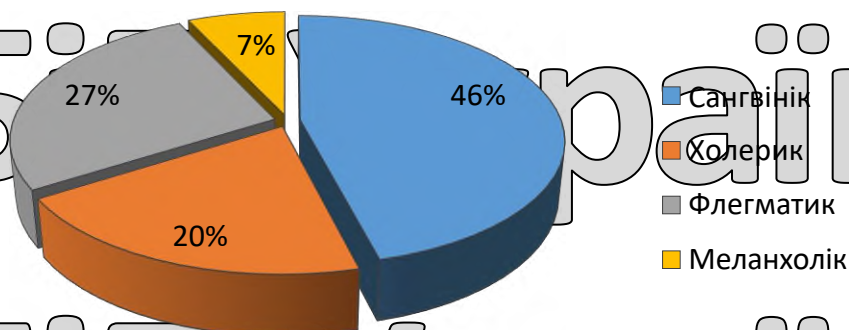

Рис. 2.2.3. Типи темпераменту респондентів з 2010-2015 р.р. («Особистісний опитувальник» Г.Ю Айзенка)

Отримані дані свідчать про те, що в даній групі найбільше респондентів із сангвіністичним типом темпераменту – 46%. До флегматичного типу належать 27% респондентів, до холеричного – 20%. Та найменший відсоток досліджуваних відносяться до меланхолічного типу – 7% респондентів.

Для оцінки соціальних компетенцій, що розуміються як набуті навички, що обумовлюють ефективність функціонування людини в різних соціальних ситуаціях, використаємо KKS (Анкету соціальних компетенцій) А. Матчак (Додаток 3). Також можна розглянути протокол дослідження (Додаток Д)

Окрім загального показника, опитувальник також містить три конкретні показники, які визначають рівень компетентності, виявлений у: ситуаціях соціального опромінення, ситуаціях напористості та близьких ситуаціях міжособистісного контакту.

За даними протоколу KKS А. Матчак (Додаток Д) зробимо порівняння результатів етнічних груп респондентів за чотирьома категоріями результатів: L, I, ES, A.

I. L уміння справлятися з важкими соціальними ситуаціями (загальний результат KKS)

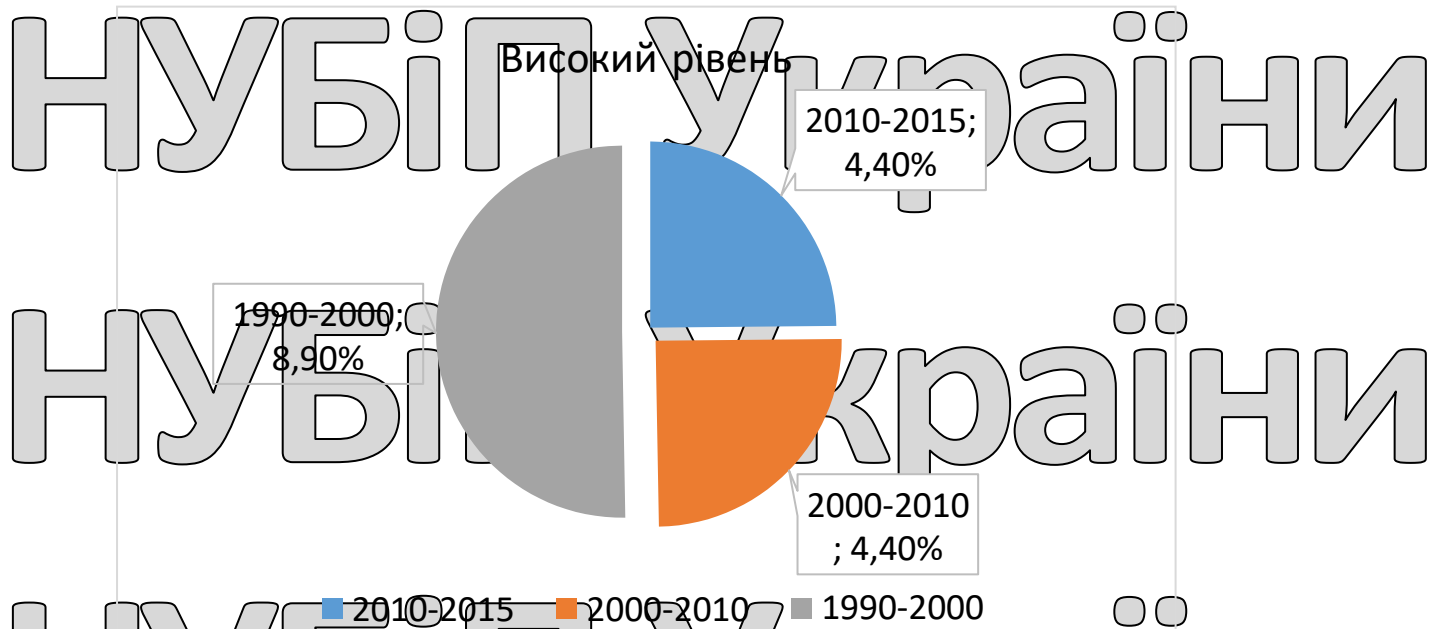

Рис.2.2.8. Порівняння груп з високим рівнем уміння справлятися з важкими соціальними ситуаціями (загальний результат KKS)

На Рис. 2.2.8 зазначено, що найбільше респондентів з високим рівнем уміння справлятися з важкими соціальними ситуаціями виявилось серед людей з 2010-2015 р.н. - 8,9%. Дві інші групи на одному рівні 4,4%

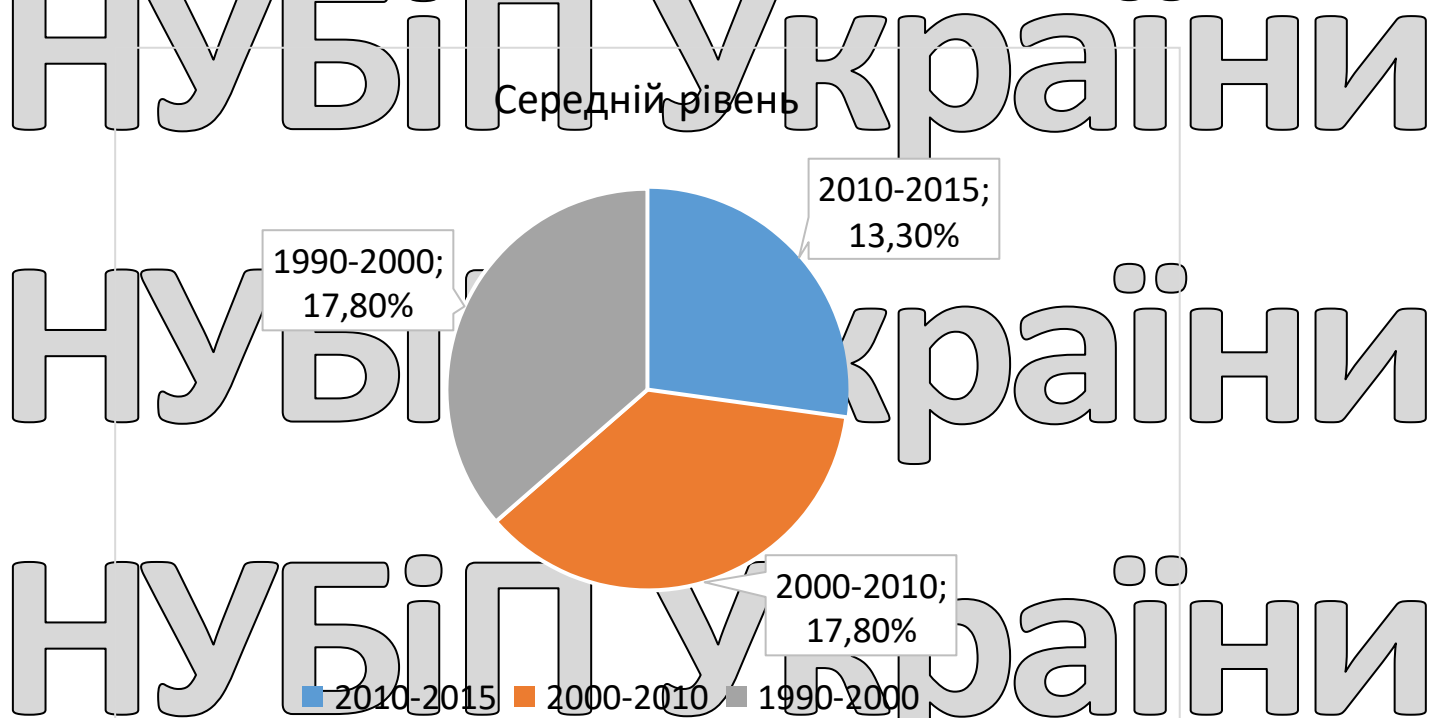

Рис.2.2.9. Порівняння груп з середнім рівнем уміння справлятися з важкими соціальними ситуаціями (загальний результат KKS)

Середній рівень стійкості до важких соціальних ситуацій показало 13,3% респондентів 2010-2015 р.н. та по 17,8% двох інших груп.

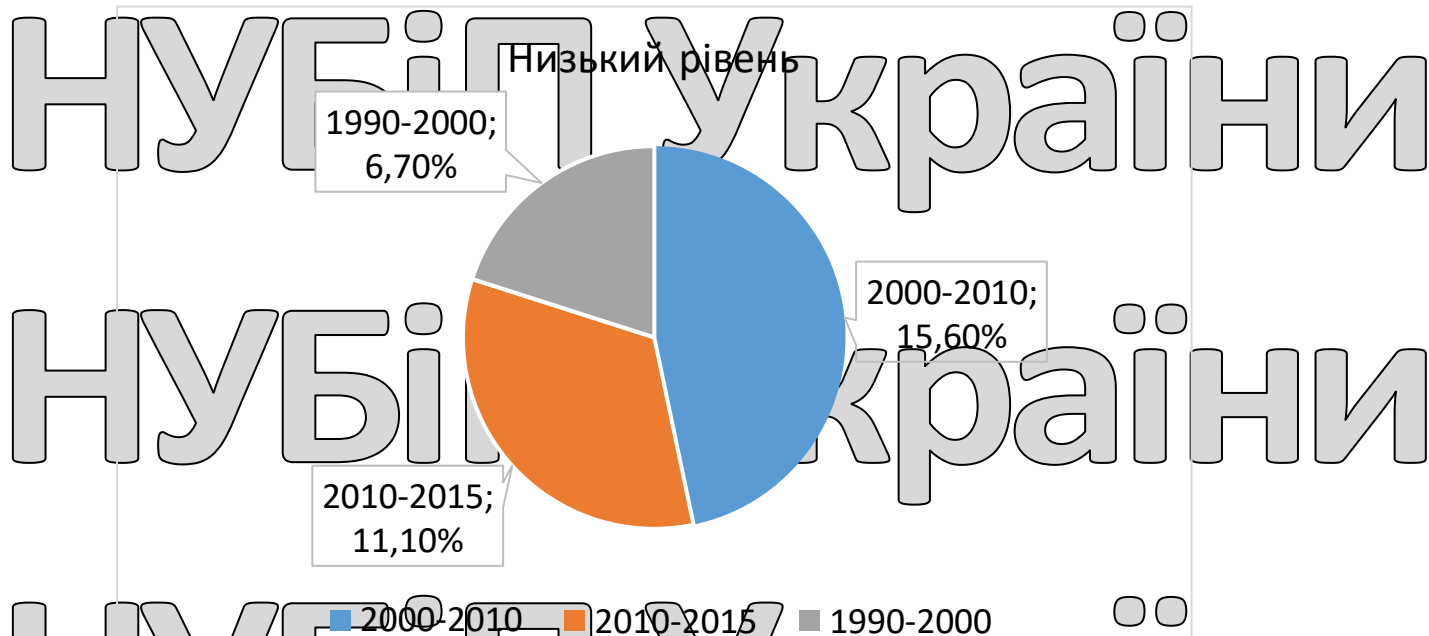

Рис.2.2.10. Порівняння груп з низьким рівнем уміння справлятися з важкими соціальними ситуаціями (загальний результат ККС)

Низький рівень умінь справлятися з важкими соціальними ситуаціями найменше серед респондентів 6,7%, серед досліджуваних з 2010-2015 р.р. 11,1% та серед представників групи 2000-2010 р.р. 15,6%.

У наш важкий час, коли ми, люди, живемо у ногу з прогресом, отримуємо зі ЗМІ величезний потік негативної інформації, коли нас хвилюють проблеми, пов'язані з соціально-економічними труднощами у країні, проблеми у взаємовідносинах з близькими, друзями та колегами, просто необхідно знати, що таке стрес і який його вплив на психіку.

Вміння справлятися зі стресовими ситуаціями допоможе нам уникнути багатьох захворювань, продовжить життя і уникнути проблем із психікою у наступних поколіннях. Але так чи інакше, зараз більшість всього (якщо не все) залежить тільки від нас самих: наша реакція на те, що відбувається, наші наступні дії і, відповідно, емоційний стан, який утворився. Потрібно знати, що безвихідних ситуацій не буває. Бувають тільки люди, котрі не хочуть змінити себе, своє ставлення до життя і не хочуть вирішувати свої проблеми.

II. Шкала I – умінь, що обумовлюють ефективність поведінки в особистих ситуаціях

Високий рівень

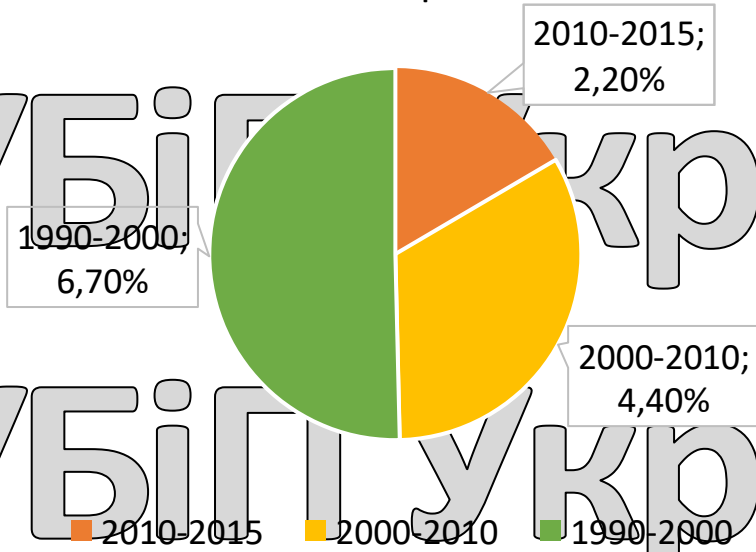

Рис.2.2.11. Порівняння груп з високим рівнем умінь, що обумовлюють ефективність поведінки в особистих ситуаціях (шкала I KKS)

Середній рівень

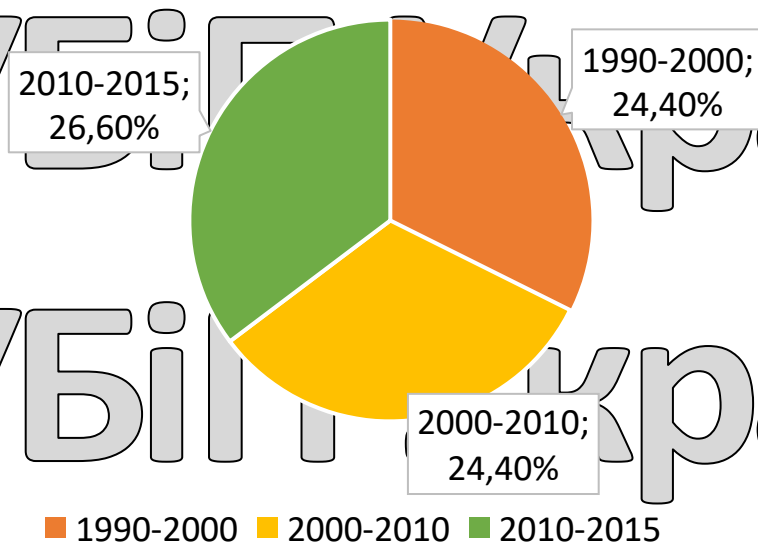
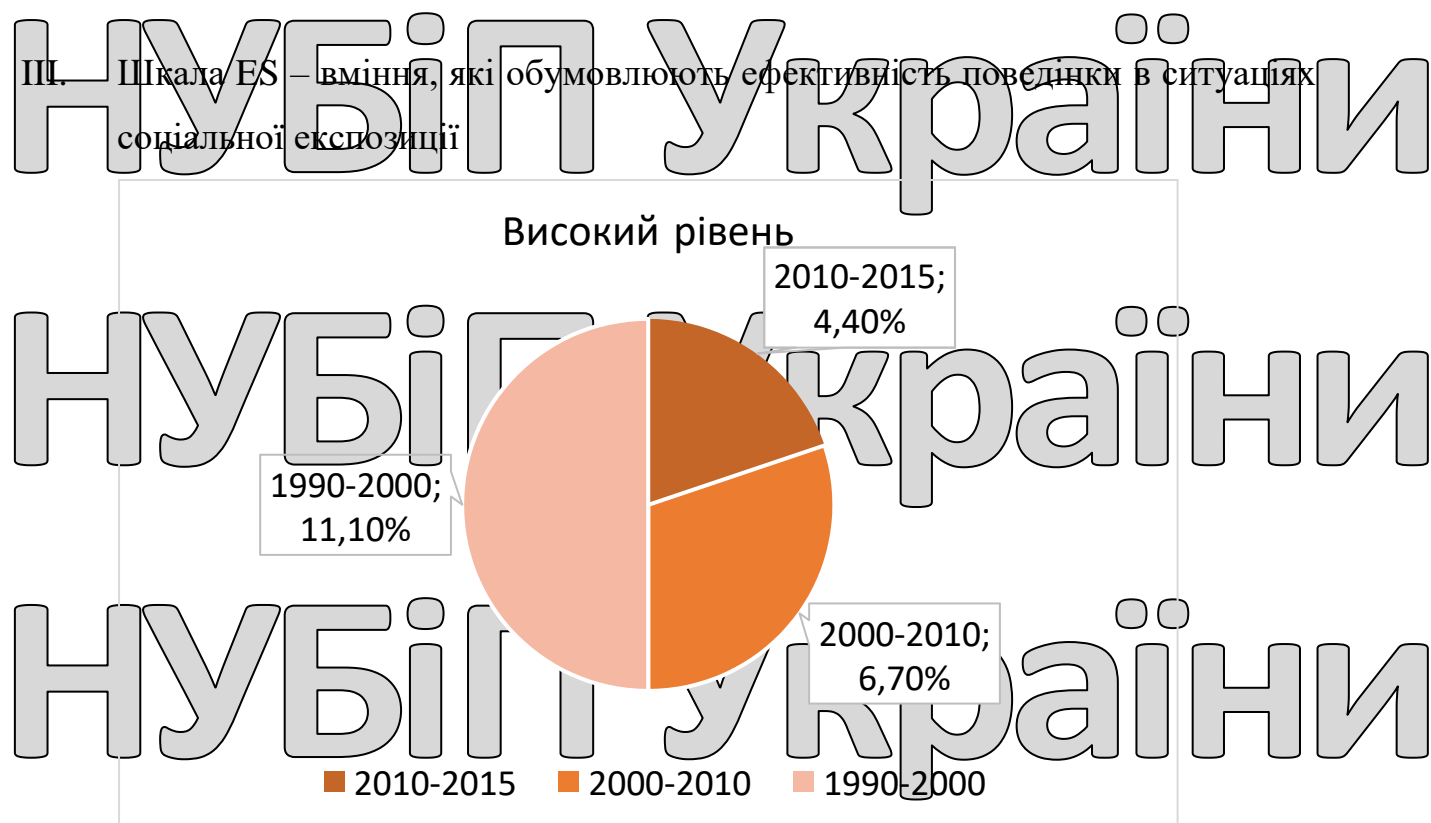
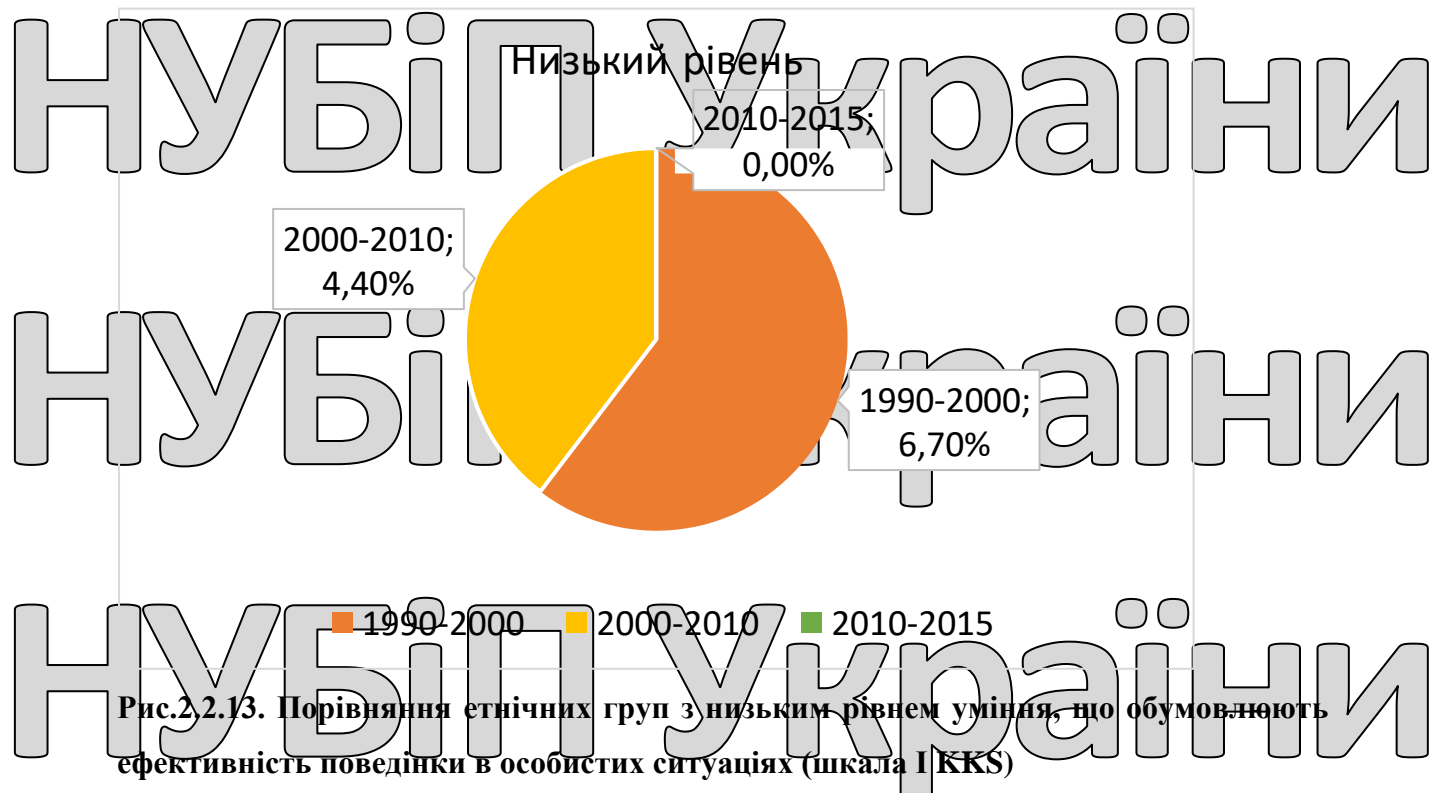

Рис.2.2.12. Порівняння етнічних груп з середнім рівнем умінь, що обумовлюють ефективність поведінки в особистих ситуаціях (шкала I KKS)

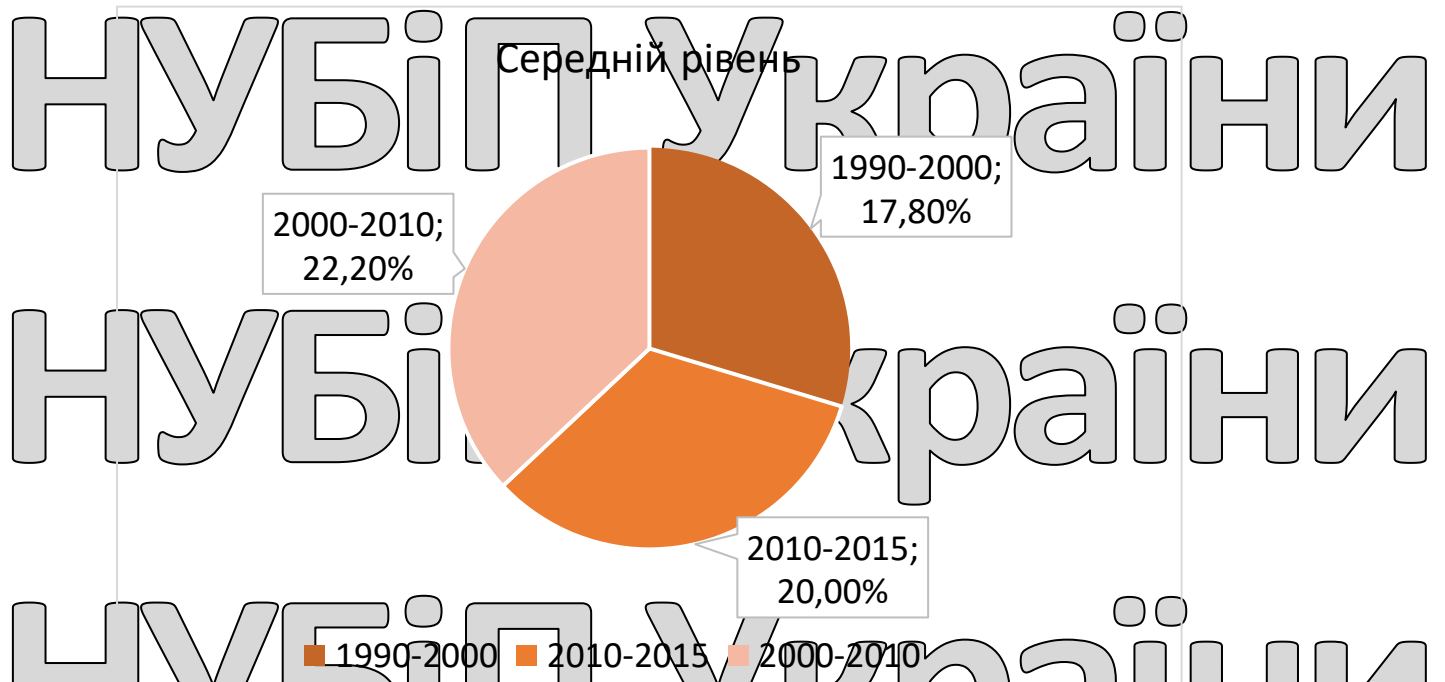

Рис.2.2.15. Порівняння етнічних груп з середнім рівнем вміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях соціальної експозиції (шкала ES KKS)

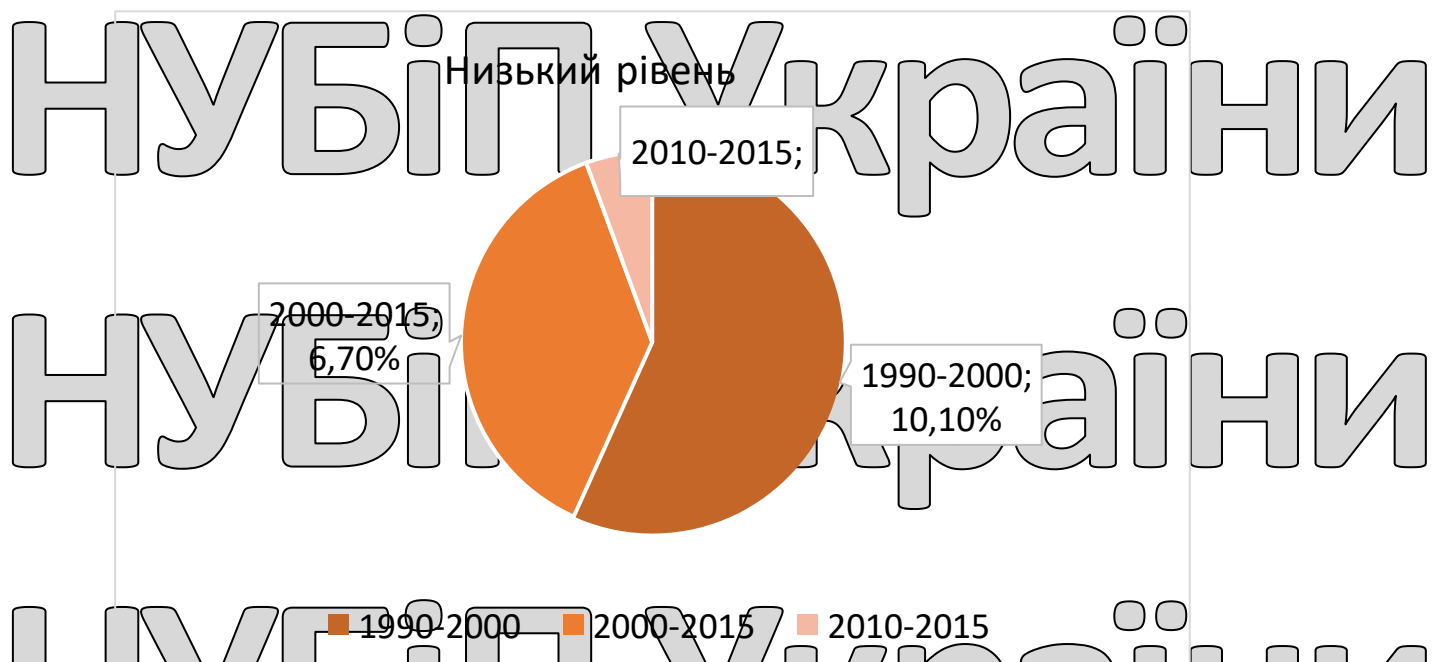

Рис.2.2.16. Порівняння груп з низьким рівнем вміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях соціальної експозиції (шкала ES KKS)

Що це означає - експозиція? Це означає коли клієнт йде на зустріч своєму страху в терапевтичний спосіб, іншими словами робить те, що пробуджує в нього страх. Остаточною ціллю проведення експозиції є те, щоб клієнт почував себе

достатньо комфортно в ситуаціях, в яких зараз відчуває страх. На завершення клієнт проходить ті ситуації, які можливо дуже довго уникав.

Чому експозиція є ефективною при подоланні соціальної тривоги? По

перше, коли особа потрапляє в ситуації, які пробуджують страх з часом фізичні

симптоми зменшуються. Хоч здається, що коліна ніколи не перестануть

труситись, а серце дуже сильно битись. Але габітуція (звикання) є нормальним

фізіологічним процесом в якому спочатку рівень збудження іде до гори, а потім

з часом зменшується. Габітуція з'являється разом з багаторазовим

перебуванням в ситуаціях, які лякають. Також з плином часу клієнт починає

відчувати менший рівень страху, який теж швидше зникне.

IV. Шкала А – вміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях, що вимагають асертивності

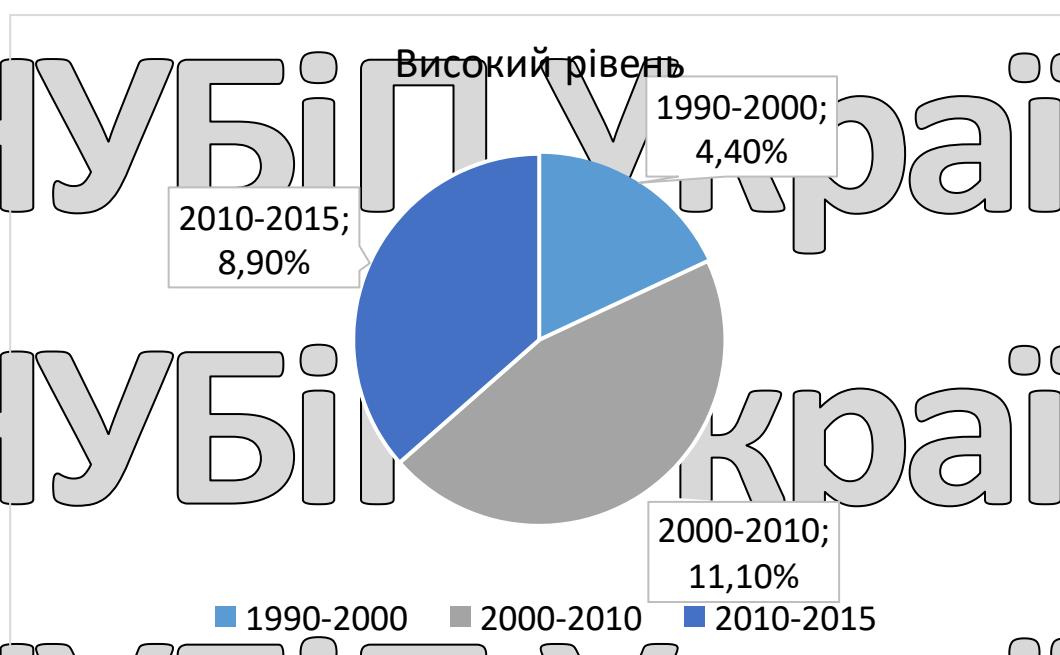

Рис.2.2.17. Порівняння груп з високим рівнем вміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях, що вимагають асертивності (шкала А KKS)

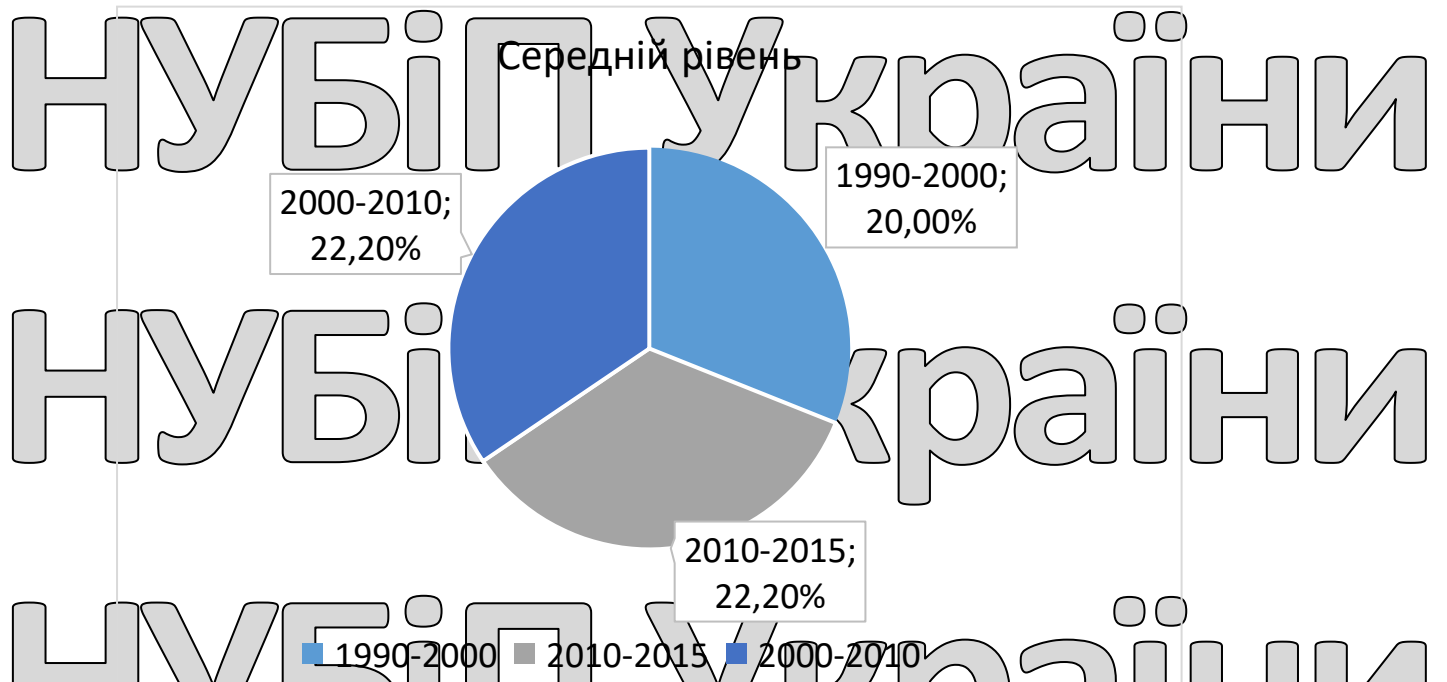

Рис.2.2.18. Порівняння груп з середнім рівнем вміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях, що вимагають асертивності (шкала А KKS)

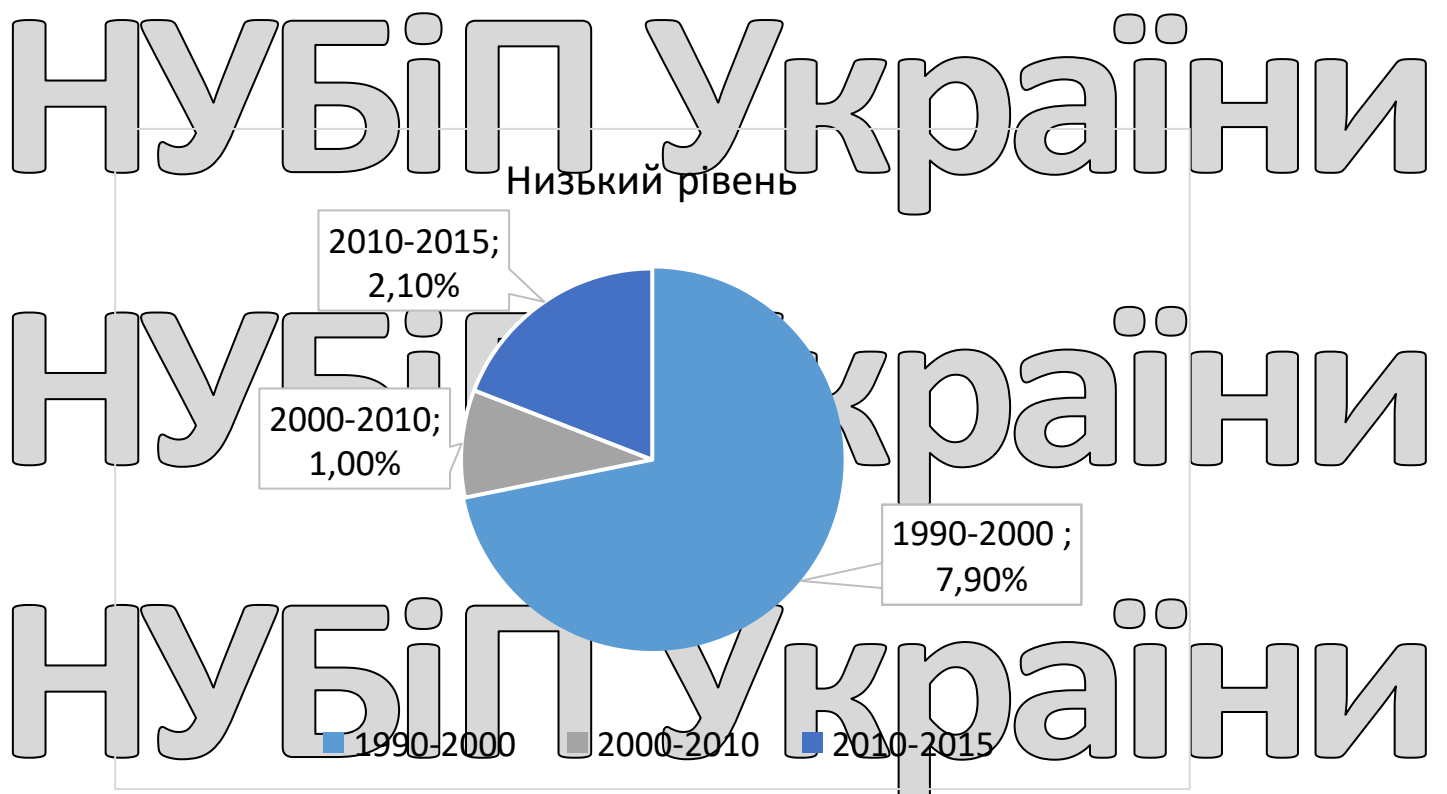

Рис.2.2.19. Порівняння груп з низьким рівнем вміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях, що вимагають асертивності (шкала А KKS)

Асертивність (англ. assertiveness) – здатність людини відстоювати свою точку зору, не порушуючи моральних прав іншої людини. Це – здатність оптимально реагувати на критику та вміння рішуче говорити собі та іншим «ні», якщо цього вимагають обставини. Асертивність дозволяє зробити свою поведінку гнучкою та дивергентною.

Існує ще таке визначення для терміну асертивність – це поведінка, що поєднує внутрішню силу та ввічливість у стосунку до оточуючих. Це здатність у ситуації зовнішнього тиску коректно відстоювати свої інтереси та свою лінію поведінки, спокійно казати «ні» тому, що вас не влаштовує та продовжувати в соціально прийнятній формі ефективно наполягати на своїх правах.

Навички, що входять до соціальних компетенцій, включають здатність здійснювати соціальний вплив, командну роботу, навички ведення переговорів, комунікативні навички, емпатію – вони складають приблизно дві третини компетенцій, які впливають на вище середньостатистичну роботу. Високий рівень соціальної компетентності має життєво важливе значення для підприємців і менеджерів (які експонуються на виставці соціального, залишаючи на місці, виконують важливі дзвінки, де важливо самоствердження, мають постійний контакт з іншими людьми), а також здатність та комунікативні навички є важливим елементом, що визначає ефективність роботи вчителів, успіх у ситуації співбесіди або досягнення професійного статусу.

Високий рівень соціальної компетентності також пов'язаний з кращою адаптацією до життєвих змін, більшою пластичністю поведінки та настроїв у різних соціальних ситуаціях та нижчими показниками тривожності, депресії чи почуття самотності.

Соціальне опитування зі знання про дітей Індіро серед підлітків та дорослих.

На основі моєї роботи, я склала низку питань, зробивши з них анкетування серед підлітків та дорослих – про знання Дітей Індіро.

Виявляється, серед молоді віком від 16 до 23 років:

70% – чули про це, але не знають точно, хто ж такі діти з кольором Індіго?!
15% – знають і переглядали, час від часу, інформацію про дітей Індіго на форумах і веб-сайтах;

10% - просто "паралельно" на це;

3% - знають і постійно стежать за новими публікаціями про цю тему;

2% – взагалі про таке не чули.

Серед дорослих такі цифри:

60% – чули, але поглиблено це не вивчали;

35% - знають багато з ЗМІ, мережі Internet, телебачення;

4% – поглиблено цікавилися цим;

1% – не знає слова «Індіго».

Примітка:

39% (35%+4%) дізналися про це багато за рахунок того, що зіткнулися з

проблемами у вихованні своїх дітей.

По ходу всієї моєї роботи, я розповіла про дітей Індіго докладніше, ніж пишуть у газетах і журналах; я розкрила характеристику їхнього характеру та поведінки, що може дуже допомогти молодим батькам; виявила, що такі

більшість людей не знають основної інформації про те, хто ж такі діти Індіго.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

Виховання Дитини Індиго – завдання нелегке. Принаймні до тих пір, поки ви не зміните свого ставлення до ситуації, що склалася. Багато батьківських звичок щодо виховання дітей запозичені нами від предків, із засобів масової інформації чи навіть спеціальних курсів. На жаль, усі ці джерела є продуктом старої моделі енергообміну. Вони не працюють у ситуації, де задіяна нова енергія. Діти Індиго на 100% є носіями нової енергії.

Наше завдання як батьків і вчителів полягає в тому, щоб забезпечити Дітей Індиго від впливу старої енергії, завжди нагадувати їм про божественне походження і призначену їм місію. Не можна, щоб вони забули про мету свого життя, – майбутнє світу залежить від них!

Першим нашим кроком повинен бути розвиток гнучкості мислення стосовно наших поглядів. Зрештою, чому для нас так важливо, щоб вони добре вчилися в школі? У майбутньо-му особистіша цілісність людини (яка може бути визначена телепатично, оскільки всі ми відновлюємо наші психічні здібності протягом декількох років) буде чи не найважливішим пунктом у її резюме при пошуку роботи. Освіта ж без особистішої цілісності буде розцінюватися як другорядна річ.

Ми є першим поколінням дорослих, котре виховує Дітей Індиго, тому помилки неминучі.

Індиго дуже відкриті і чесні. Це – не слабке місце, а прояв їх сили. Повага і розуміння обов'язкові у стосунках між дорослими і дітьми. Діти Індиго непохитні у своїй цільності і відповідають ударом на удар доти, поки ви або не «прокинетесь» і не усвідомите проблему, або не відмовитеся від своїх прийомів, або не здастесь. Найгірша з трьох указаних перспектив – здатися. Вони не поважають тих, хто не працює над собою, а здатися – означає, що ви не виконуєте своєї роботи. Якщо ви пізнаєте справжню ціну цього чудесного дару – дитини Індиго, тоді все стане на свої місця, оскільки Індиго не очікують від вас досконалості, лише природного прагнення до неї!

НУБІП УКРАЇНИ

Нудьга може викликати в Індиго зверхність, тому не дозволяйте їм нудьгувати. Якщо вони поведуться самовпевнено, це означає, що вони потребують установлення нових меж. Змусити їх мозок працювати і знаходити їм усе нові заняття – ось найкращий спосіб втримати дітей від пустощів.

НУБІП УКРАЇНИ

Діти Індиго чудово розвиваються в умовах, коли для них встановлені чіткі межі дозволеного. З іншого боку, ці межі повинні бути досить гнучкими, щоб у будь-який момент при необхідності можна було їх змінити чи встановити нові відповідно до ментального та емоційного дозрівання дитини – а Діти Індиго дуже швидко ростуть! Бути строгим, але справедливим – це необхідна умова їх виховання.

НУБІП УКРАЇНИ

Усі діти вимагають великої турботи і постійної уваги, часу, заохочення і мудрого керівництва з боку дорослих. Тон спілкування між дорослими і дитиною повинен бути емоційно теплим, люблячим, заохочувальним, дохідливим.

НУБІП УКРАЇНИ

Вербальні і невербальні послання нашим дітям мають бути наповнені привітністю і радістю, відображаючи наше ставлення до них як до довгоочікуваних і найулюбленіших гостей у нашому житті.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейнарович Є. Під знаком індиго. Одеса: Астропринт, 2009. 241 с.
4000 прим. ISBN 966-318-356-X.

2. Березіна А., Артем'єва Л. Велика книга про дітей індиго. М.: АСТ,
2008. 256 с. ISBN 978-5-9713-8572-1.

3. Белімов П. С. Діти індиго. Хто керує планетою? М.: Ріпол-класик,
2007. 384 с. ISBN 978-5-7905-5197-0.

4. Верче, Доріне. Турбота про дітей індиго. К.: Софія, 2005. 272 с. ISBN
5-9550-0806-3.

5. Вейтінас, Зігфрід. Хто вони, Діти Індиго? Духовне пізнання, 2003.
176 с. ISBN 3-7235-0693-3.

6. Гегенкамп Кароліна. Феномен Індиго: Діти нового часу. М.: Софія,
2007. С. 288. 5000 прим. ISBN 978-5-91250-382-5.

7. Гегенкамп Кароліна. Енциклопедія індиго. М.: Софія, 2007. С. 288.
5000 прим. ISBN 978-5-91250-415-0.

8. Дженкінс П. Діти Індиго. Виховання духовності в дітей віком. М.:
Софія, 2007. 224 с. 5000 прим. ISBN 978-5-91250-087-9.

9. Земун Юрій. Етерлінг. Версія дива. Діти Індиго у Росії. Сова, 2007.
160 с. 5000 прим. ISBN 5-17-037927-7.

10. Курнищева М. Діти Індиго - майбутнє людства. СПб.: Пітер, 2008. 208
с. ISBN 978-5-91180-651-4.

11. Кюлевінд, Георг. Зоряні діти. Евідендіс, 2006. 172 с. ISBN 5-94610-
029-7.

12. Керрол Л., Тоубер Дж. Діти Індиго. К.: Софія, 2007. 240 с. ISBN 978-
5-91250-261-3.

13. Керрол Л., Тоубер Дж. Діти Індиго-2. Свято індиго кольору. К.:
Софія, 2003. 240 с. ISBN 5-9550-0240-5.

14. Етуотер П. М. Х. За межами дітей індиго. К.: Софія, 2006. 320 с.
ISBN 5-91250-015-2.

15. Бобильев А. Люди Індіго - хто вони? *Губернія*. 06.01.2007.

16. Герасимова Є. «Так чи є діти індіго? Вчені відзначають прогрес у розвитку нових поколінь». *Незалежна газета: газета*. 22.12.2006. № 280-281.

Обговорення проблеми дітей індіго у Громадській палаті РФ

17. Єфименко В. Сенсація! шоста раса править світом? *Аномальні новини*. 30.10.2009. Архівовано 17 січня 2010 року.

18. Кузіна С. Діти індіго вже мешкають серед нас? *Комсомольська правда*. 01.05.2008.

19. Левшинова З. Діти індіго – інша реальність. *Наука і релігія*. 2006.

№ 6.

20. Леонова Є. Колір часу: синій. *Мистецтво кіно*. 2008. № 5. С. 78-85.

ISSN 0130-6405.

21. Савенков А. І. «Діти Індіго»: обережно – містифікація. *Шкільний психолог*. 2007. № 4-5. Архівовано 13 лютого 2012 року.

22. Севидова Н. У світі людей - де альтруїсти. Їх все більше приходить у наш світ. *Весті сьогодні*. 10.05.2007.

23. Тимофеев У. Хто вони, діти індіго? *Новий день*. № 63 (776).

24. Черномис, Ольга. Діти індіго: головна містифікація ХХ століття.

Діти@Mail.ru. 23.04.2015.13.

25. Шереминская Л.П. Эти дети индиго...:они не такие, как все. Ростов н/Д: Фенникс, 2007. 251с.

26. Ahluwalia, Ravneet. 2017. Mountaineers Ignore Ban to Climb Sacred Monument. Independent 3 July. Last modified 12 October 2019. <https://www.independent.co.uk/travel/news-and-advice/wyoming-mountaineers-climbing-devils-tower-native-american-monument-sacred-ceremonies-a7820896.html>.

27. Beckford, James A. (1975) *The Trumpet of Prophecy: A Sociological Study of Jehovah's Witnesses*. Oxford: Blackwell.

28. Belenky, M. F., Clinchy, B. M., Goldberger, N. R. & Tarule, J. M. (1986) Women's ways of knowing: The Development of Self, Voice and Mind. New York: Basic Books.

29. Bellah, Robert N., Richard Madsen, William M. Sullivan, Ann Swidler, and Steven M. Tipton (1985) Habits of the Heart: Individualism and Commitment in American Life. Berkeley, CA: University of California Press.

30. Bellesheim, Alphons (2010). St. Columba and Iona: The Early History of the Christian Church in Scotland. Vancouver: Eremitical. Google Scholar

31. Berman, M. (1981) The reenchantment of the world. Ithaca: Cornell University Press

32. Besecke, K. (2001) Speaking of Meaning in Modernity: Reflexive Spirituality as a Cultural Resource. *Sociology of Religion*, 62(3): 365-381.

33. Blackmore, S. (2002) There is No Stream of Consciousness. *Journal of Consciousness Studies* 9 (5-6): 17-28.

34. Brockhaus, Hannah (2019) Pope Permits Pilgrimages to Medjugorje as Apparitions Continue to Be Studied. Catholic News Agency. 12 May. Last modified 05 November 2019. <https://www.catholicnewsagency.com/news/pope-permits-pilgrimages-to-medjugorje-as-apparitions-continue-to-be-studied-75246>.

35. Brown, D. M. & Gilligan, C. (1992) Meeting at the Crossroads: women's psychology and girls' development. Cambridge, Mass: Harvard University Press.

36. Bruner, J. (1986) Actual minds, possible worlds. London: Harvard University Press. Bruce, S. (2002) God is Dead: Secularisation in the West. Oxford: Blackwell.

37. Cai, Congxin (2019). Half of Town's Temples Closed, Believers Guarding Them Evicted. Bitter Winter. Last modified 30 October. <https://bitterwinter.org/half-of-towns-temples-closed-believers-guarding-them-evicted/>.

38. Campbell, C. & McIver, S. (1987) Cultural Sources of Support for Contemporary Occultism. *Social Compass*, 34(1): 41-60.

39. Campbell, C. (1999) The Easternisation of the West. In Wilson, B. & Cresswell, J. (eds.) *New Religious Movements: Challenge and Response*. London: Routledge, pp35-48.

40. Cardena, E. (2004) Introspection is alive and well: Current methodologies to study conscious experience. In Aquém e Alédo

41. Cardena, E., Lynn, S. J. & Krippner, S. (2000) Introduction: anomalous experiences in perspective. *Varieties of Anomalous Experience*. Washington: American Psychological Association, pp. 3-21.

42. Carroll, Lee, and Jan Tober (1999) *The Indigo Children: The New Kids Have Arrived*: Hay House, Carlsbad CA. Google Scholar

43. Cartwright, Mark (2017) Mount Fuji. *Ancient History Encyclopedia* 12 April. https://www.ancient.eu/Mount_Fuji/s

44. Cotterill, P. (1992) Interviewing Women: Issues of Friendship, Vulnerability & Power. *Women's Studies International Forum* 15 (5-6): 593-606.

45. Curry, Andrew (2017) Ancient Sites Damaged and Destroyed by ISIS. *National Geographic* 5 November. <https://www.nationalgeographic.co.uk/history-and-civilisation/2017/11/ancient-sites-damaged-and-destroyed-isis>.

46. Dennett, D. C. (2003) *Consciousness Explained*. Harmondsworth: Penguin.

47. DeVault, M. L. (1990) Talking and Listening from Women's Standpoint: Feminist Strategies for Interviewing and Analysis. *Social Problems* 37(1): 96-117.

48. Doucet, A., & Mauthner, N. (1998) Voice, reflexivity, and relationships in qualitative data analysis: Background Paper for Workshop on "Voice in Qualitative Data Analysis". Available at http://www.coe.uga.edu/quig/proceedings/tig98/Proceedings/doucet_mauthner.html> Accessed 20.07.04.

49. *Dreams & Dreaming: Selected Readings*. Middlesex: Penguin, pp17-32.

50. E., Lynn, S. J. & Krippner, S. (2000) Introduction: anomalous experiences in perspective. In Cardena, E., Lynn, S. J., & Krippner, S. (eds.) *Varieties of Anomalous Experience*. Washington: American Psychological Association, p5.

51. Foucault, M (1977): *Discipline and Punish*. Harmondsworth: Penguin.

52. Foucault, M. (1989) *Madness and Civilisation: A history of insanity in the age of reason*. Translated from the French by Richard Howard. London: Routledge.

53. Ingram, Ruth (2019) *Something Is Rotten in the State of Saudis: Non-Muslim Chinese Allowed into Mecca*. Bitter Winter. Last modified 5 November. <https://bitterwinter.org/something-is-rotten-in-the-state-of-saudis/>.

54. Laing, R. D. (1982) *The Voice of Experience*. London: Allen Lane.

55. Luckmann, T. (1967) *The Invisible Religion*. London: Collier-Macmillan.

56. Luckmann, T. (1990) *Shrinking Transcendence, Expanding Religion?* *Sociological Analysis*, 50(2): 127-38.

57. Mauthner, N. S. & Doucet, A. (2003) *Reflexive Accounts and Accounts of Reflexivity in Qualitative Data Analysis*. *Sociology* 37(3): 413-431.

58. Mavromatis, A. (1987) *Hypnagogia: Unique states of consciousness between wakefulness and sleep*. London: Routledge.

59. Norlander, T., Gard, L., Lindholm, L. & Archer, T. (2003) *New Age: exploration of outlook-on-life frameworks from a phenomenological perspective*. *Mental Health, Religion & Culture* 6(1): 1-20.

60. Polanyi, M. (1962) *Personal knowledge: towards a post-critical philosophy*. London: Routledge.

61. Potter, J. & Wetherell, M. (1987) *Discourse and social psychology: beyond attitudes and behaviour*. London: Sage.

62. Roszak, T. (1972) *Where the Wasteland Ends: Politics and transcendence in post-industrial society*. New York: Doubleday & co.

63. Seale, C. (1998) *Qualitative Interviewing*. In Seale, C. (ed) *Researching Society and Culture*. London: Sage, pp 202-216.

64. Shoet, R. (1989) *Dream Sharing: A Guide to Understanding Dreams by Sharing and Discussion*. Wellingborough, UK: Crucible.

65. Singler, Beth (2017). *The Indigo Children: New Age Experimentation with Self and Science*. London: Routledge.

66. Targ, E., Schlitz, M., & Irwin, H. J. (2000) Psi-related Experiences. In Cardena, E., Lynn, S. J., & Krippner, S. (eds.) *Varieties of Anomalous Experience*. Washington: American Psychological Association, pp 219-252.

67. Tonkiss, F. (1998) *Analysing Discourse*. In Seale, C. (ed) *Researching Society and Culture*. London: Sage, pp 245-260.

68. Underhill, E. (1911) *Mysticism*. London: Methuen & co.

69. Van de Castle, R. L. (1971) *The Psychology of Dreaming*. In Lee, S.G.M. & Mayes, A.R. (Eds.)

70. Vermersch, P. (1999) *Introspection as Practice*. *Journal of Consciousness Studies* 6 (2-3): 17-42.

71. Watson, R. (1998) *Ethnomethodology, Consciousness and Self*. *Journal of Consciousness Studies*, 5(2): 202-223.

72. White, R. A. (1995) *Exceptional human experiences and the experiential paradigm*. *ReVision*, 18(8): 18-25. Cited in Cardena,

73. Williams, S.J. (2001) *Dormant issues? Towards a Sociology of Sleep*, in S. Cunningham-Burley et al. and K. Backett-Milburn (eds.) *Exploring the Body*. London: Macmillan.

74. Williams, S.J. (2002) *Sleep and Health: sociological reflections on the dormant society*. *Health*, 6, 2: 173-200.

75. Wooffitt, R. (1992) *Telling Tales of the Unexpected: the Organisation of Factual Discourse*. Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf.

НУБІП України

НУБІП України

Додатки
НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України⁷⁴

Методика «Ціннісні орієнтації» м. Рокіча

Анотація. Система ціннісних орієнтацій визначає змістовний бік спрямованості особистості й становить основу її відносин до навколишнього світу, до інших людей, до себе самої, основу світогляду і ядро мотивації життєвої активності, основу життєвої концепції й «філософії життя».

Сутність розробки: до вашої уваги пропонується оригінальна система обробки й аналізу результатів, отриманих у ході проведення розновсюдженної методики М. Рокіча. Це лише суб'єктивне структурування системи ціннісних орієнтацій, досить умовне. М. Рокіч у своїх дослідженнях відзначав достатню універсальність і гнучкість методики. Передбачається, що в кожного інтерпретатора може бути зовсім інша, своя систематизація цінностей.

Таблична форма «ключа» зручна для обробки матеріалу, дозволяє швидко й чітко структурувати ціннісні орієнтації випробуваних, підходить як для якісного, так і для кількісного аналізу результатів.

Присвоєння номерів кожній із цінностей не є універсальним і ні в якій мірі не визначає ієрархію зазначених цінностей. Цей вимушений хід зроблений для зручності обробки результатів.

Інструкція до тесту

«Зараз Вам буде пред'явлений набір з 18 цінностей. Ваше завдання – розкласти їх по порядку значимості для Вас як принципів, якими Ви керуєтеся у Вашому житті.

Уважно вивчіть таблицю і, вибравши ту цінність, яка для Вас найбільш значима, помістіть її на перше місце. Потім виберіть другу за значимістю цінність і помістіть її слідом за першою. Потім виконайте те ж з усіма рештою цінностями. Найменш важлива залишиться останньою і займе 18 місце.

Розробіть не поспішаючи, вдумливо. Кінцевий результат повинен відбивати Вашу справжню позицію».

Тестовий матеріал

Список А (термінальні цінності):

- a. активне, діяльне життя (повнота та емоційна насиченість життя);
- b. життєва мудрість (зрілість суджень і здоровий глузд, що досягаються життєвим досвідом);
- c. здоров'я (фізичне і психічне);
- d. цікава робота;
- e. краса природи і мистецтва (переживання прекрасного в природі і в мистецтві);
- f. любов (духовна і фізична близькість з коханою людиною);
- g. матеріально забезпечене життя (відсутність матеріальних труднощів);
- h. наявність хороших і вірних друзів;
- i. суспільне покликання (повага оточуючих, колективу, товаришів по роботі);
- j. пізнання (можливість розширення своєї освіти, кругозору, загальної культури, інтелектуальне розвиток);

- k. продуктивне життя (максимально повне використання своїх можливостей, сил і здібностей);
- l. розвиток (робота над собою, постійне фізичне і духовне вдосконалення);
- m. розваги (приємне, необтяжливе проведення часу, відсутність обов'язків)
- n. свобода (самостійність, незалежність у судженнях і вчинках)
- o. щасливе сімейне життя
- p. щастя інших (добробут, розвиток і вдосконалення інших людей, всього народу, людства в цілому)
- q. творчість (можливість творчої діяльності)
- r. впевненість у собі (внутрішня гармонія, свобода від внутрішніх протиріч; сумнівів).

Список Б (інструментальні цінності):

- a. акуратність (охайність), вміння тримати в порядку речі, порядок у справах;
- b. вихованість (гарні манери);
- c. високі запити (високі вимоги до життя і високі домагання);
- d. життєрадісність (почуття гумору);
- e. старанність (дисциплінованість);
- f. незалежність (здатність діяти самостійно, рішуче);
- g. непримиренність до недоліків у собі та інших;
- h. освіченість (широта знань, висока загальна культура);
- i. відповідальність (почуття боргу, вміння тримати своє слово);
- j. раціоналізм (вміння тверезо і логічно мислити, приймати обдумані, раціональні рішення);
- k. самоконтроль (стриманість, самодисципліна);
- l. сміливість у відстоювання своєї думки, поглядів;
- m. тверда воля (вміння настояти на своєму, не відступати перед труднощами)
- n. терпимість (до поглядів і думок інших, вміння прощати іншим їхні помилки та омани)
- o. широта поглядів (уміння зрозуміти чужу точку зору, поважати інші смаки, звичаї, звички)
- p. чесність (правдивість, щирість)

- q. ефективність у справах (працьовитість, продуктивність у роботі)

- r. чуйність (дбайливість)

Обробка й аналіз результатів

Аналізуючи ієрархію цінностей, слід звернути увагу на їхнє угруповання випробуванням у змістовні блоки. Так, наприклад, можна виділити «конкретні» і «абстрактні» цінності, цінності професійної самореалізації й особистого життя тощо. Інструментальні цінності можуть групуватися в етичні, цінності спілкування, цінності справи, індивідуалістичні й конформістські, а також альтруїстичні цінності, цінності самоствердження, прийняття інших і т. д.

Психолог повинен спробувати вловити індивідуальну закономірність. Якщо не вдається виявити жодної закономірності, можна припустити або несформованість у випробуваного системи цінностей, або нещирість відповідей.

КЛЮЧ

Система цінностей		Список А Термінальні цінності						Список Б Інструментальні цінності					
1	Особистісні	2а	3а	6а	12а	15а	18а	16	26	46	96	116	166
	Суспільні	1а	5а	8а	13а	14а	16а	66	76	126	146	156	186
	Професійні (відображують самореалізацію суб'єкта)	4а	7а	9а	10а	11а	17а	36	56	86	106	136	176
2	Самоствердження	2а	3а	9а	12а	16а	18а	36	66	86	116	126	166
	Спілкування	1а	5а	6а	8а	13а	15а	16	46	76	146	156	186
	Справи (дані корелюють із вектором спрямованості)	4а	7а	10а	11а	14а	17а	26	56	96	106	136	176
3	Індивідуалістичні	1а	3а	9а	12а	14а	17а	36	66	96	126	136	166
	Конформістські	4а	6а	7а	8а	13а	18а	26	46	56	86	116	176
	Альтруїстичні (спрямованість в системі міжособистісних відносин)	2а	5а	10а	11а	15а	16а	16	76	106	146	156	186

Методика встановлення ціннісних орієнтацій М. Рокіча заснована на прямому ранжуванні списку цінностей і є найпоширенішою в наш час. М. Рокіч виділяє 2 класи цінностей:

термінальні – впевненість у тому, що якась кінцева мета індивідуального існування варта того, щоб до неї прагнути (цінності – цілі);

інструментальні – впевненість у тому, що яка-небудь дія або якість особистості має переважати у будь-якій ситуації (цінність – засіб).

Цей розподіл відповідає традиційному розподілу на цінності-цілі й цінності-засоби. Перевагою методики є універсальність, зручність і економічність у проведенні обстеження й обробці результатів, а також гнучкість — можливість варіювати як стимульний матеріал (списки цінностей), так і інструкції. Істотним її недоліком є вплив соціальної бажаності, можливість нещирості. Тому особливу роль у цьому випадку відіграє мотивація діагностики, добровільний характер тестування й наявність контакту між психологом і випробуваним. Методику не рекомендується застосовувати з метою відбору й експертизи. Можливе проведення групового тестування.

Тест Г. Айзенка для визначення типу темпераменту

Інструкція. Вам пропонується кілька питань. На кожне питання відповідайте лише «так» або «ні». Не витрачайте час на обговорення питань, тут не може бути гарних або поганих відповідей, тому що це не випробування розумових здібностей.

Питання

1. Чи часто Ви відчуваєте жагу до нових вражень, до того, щоб відволіктися, випробувати сильні відчуття?
2. Чи часто Ви відчуваєте, що маєте потребу в друзях, які можуть зрозуміти Вас, підбадьорити, поспівчувати?
3. Чи вважаєте Ви себе безтурботною людиною?
4. Чи дуже важко Вам відмовитися від своїх намірів?
5. Ви обмірковуєте свої справи не поспішаючи чи прагнете почекати, перш ніж діяти?
6. Чи завжди Ви виконуєте свої обіцянки, навіть якщо Вам це не вигідно?
7. Чи часто у Вас бувають снади та підйоми настрою?
8. Чи швидко Ви зазвичай дієте й говорите?
9. Чи виникало у Вас коли-небудь відчуття, що Ви нещасні, хоча жодної серйозної причини для цього не було?
10. Чи правильно, що на парі Ви здатні зважитися на все?
11. Чи бентежитесь Ви, коли хочете познайомитися з людиною протилежної статі, яка Вам симпатична?
12. Чи буває, що, розлютившись, Ви виходите із себе?
13. Чи часто Ви дієте нерозважливо, під впливом моменту?
14. Вас часто турбує думка про те, що Вам не слід було щось робити або говорити?
15. Чому Ви віддаєте перевагу: читанню книг чи зустрічам з людьми?
16. Чи правильно, що Вас легко образити?
17. Чи любляете Ви часто бувати в компанії?
18. Чи бувають у Вас такі думки, якими Вам не хотілося б ділитися з іншими?
19. Чи правильно, що іноді Ви настільки сповнені енергії, що все горить у руках?
20. Чи намагаєтесь Ви обмежувати коло своїх знайомств невеликою кількістю найближчих друзів?
21. Чи багато Ви мрієте?
22. Коли на Вас гримать, чи відповідаєте Ви тим самим?
23. Чи вважаєте Ви всі свої звички гарними?
24. Чи часто у Вас виникає почуття, що Ви в чомусь винні?
25. Чи здатні Ви іноді дати волю своїм почуттям і безтурботно розважатися у веселій компанії?
26. Чи можна сказати, що нерви у Вас часто натягнуті до межі?
27. Чи маєте Ви славу людини жвавої та веселої?

28. Після того як справу зроблено, чи часто Ви подумки повертаєтеся до неї й думаєте, що могли б зробити краще?

29. Чи почуваетесь Ви неспокійно, перебуваючи у великій компанії?

30. Чи трапляється, що Ви передаєте чутки?

31. Чи буває, що Вам не спиться через те, що в голові вирують різні думки?

32. Якщо Ви хочете про щось довідатися, Ви знаходите це в книзі чи питаєте в людей?

33. Чи буває у Вас сильне серцебиття?

34. Чи подобається Вам робота, що вимагає зосередженості?

35. Чи бувають у Вас дрижаки?

36. Чи завжди Ви говорите правду?

37. Чи буває Вам неприємно перебувати в компанії, де кепкують один з одного?

38. Чи дратівливі Ви?

39. Чи подобається Вам робота, що вимагає швидкодії?

40. Чи правильно, що Вам часто не дають спокою думки про різні неприємності й жахи, які могли б статися, хоча все скінчилося благополучно?

41. Чи правильно, що Ви неквапливі в рухах і трохи повільні?

42. Чи спізнивалися Ви коли-небудь на роботу, на зустріч із кимось?

43. Чи часто Вам сняться кошмари?

44. Чи правильно, що Ви так любите поговорити, що не пропускаєте будь-яку нагоду поговорити з новою людиною?

45. Чи турбують Вас які-небудь болі?

46. Чи засмутитеся Ви, якщо довго не зможете бачитися з товаришами?

47. Чи нервова Ви людина?

48. Чи є серед ваших знайомих ті, хто Вам точно не подобається?

49. Ви впевнена в собі людина?

50. Вас легко зачіпає критика ваших недолків чи вашої роботи?

51. Чи важко Вам одержати справжнє задоволення від заходів, у яких бере участь багато народу?

52. Чи турбує Вас відчуття, що Ви чимось гірші за інших?

53. Зуміли б Ви внести пожвавлення в нудну компанію?

54. Чи трапляється, що Ви говорите про речі, на яких зовсім не розумієтесь?

55. Чи ніклуєтесь Ви про своє здоров'я?

56. Чи любите Ви пожартувати над іншими?

57. Чи страждаєте Ви від безсоння?

Опрацювання результатів

Екстраверсія.

Обчислюється сума відповідей «так» у питаннях 1, 3, 8, 10, 13, 17, 22, 25, 27, 39, 44, 46, 49, 53, 56 і відповідей «ні» у питаннях 5, 15, 20, 29, 32, 34, 37, 41, 51.

Якщо сума балів дорівнює 0-10, то Ви інтроверт, занурені в себе.

Якщо 15-24, то Ви екстраверт, товариська людина, обернена до зовнішнього світу.

Якщо 11-14, то Ви амбіверт, спілкуєтесь, коли Вам це потрібно.

Невротизм.

Обчислюється кількість відповідей «так» у питаннях 2, 4, 7, 9, 11, 14, 16, 19, 21, 23, 26, 28, 31, 33, 35, 38, 40, 43, 45, 47, 50, 52, 55, 57.

Якщо кількість відповідей «так» дорівнює 0-10, то це свідчить про емоційну стійкість.

Якщо 11-16, то це емоційна вразливість.

Якщо 17-22, то з'являються окремі ознаки розхитаності нервової системи.

Якщо 23-24, то — невротизм, що межує з патологією, можливий зрив, невроз.

Неправда.

Обчислюється сума балів відповідей «так» у питаннях 6, 24, 36 і відповідей «ні» у питаннях 12, 18, 30, 42, 48, 54.

Якщо набрана кількість балів 0-3 — норма людської неправди, відповідям можна довіряти.

Якщо 4-5, то сумнівно. Якщо 6-9, то відповіді недостовірні.

Сангвінік-екстраверт: стабільна особистість, соціальний, спрямований до зовнішнього світу, товариська, часом балакуча, безтурботна, весела, любить лідерство, має багато друзів, життєрадісна.

Холерик-екстраверт: нестабільна особистість, збудлива, нестримана, агресивна, імпульсивна, оптимістична, активна, але працездатність і настрої нестабільні, циклічні. У ситуації стресу — схильність до істерико-психопатичних реакцій.

Флегматик-інтроверт: стабільна особистість, повільна, спокійна, пасивна, незворушна, обережна, замислена, мирна, стримана, надійна, спокійна у взаєминах, здатна витримати тривалі негаразди без зривів здоров'я і настрою.

Меланхолік-інтроверт: нестабільна особистість, тривожна, песимістична, зовні стримана, але в душі надзвичайно емоційна, чутлива, переймається й переживає, схильна до тривоги, депресій, смутку; у напружених ситуаціях можливі зрив або погіршення діяльності («стрес кролика»).

Типи нервової системи (темпераменту)

• Сангвінік має сильний, врівноважений, рухливий тип нервової системи. У людей риси цього типу виявляються в енергії та впевненості відносно досягнення мети (достатня сила нервових процесів), у самовладанні (достатня врівноваженість нервових процесів) і водночас у значній рухливості нервових процесів, що виявляється в умінні швидко перебудувувати свої звички й уподобання, виходячи з конкретних обставин життя.

• Флегматик має сильну, врівноважену, проте інертну нервову систему. Люди, які належать до цього типу, відрізняються, передусім, неквапливістю дій. Поряд з енергією та великою працездатністю (достатня сила нервових процесів), самовладанням і вмінням тримати себе в руках (добра

НУБІП України
врівноваженість нервових процесів) у них спостерігається певний консерватизм поведінки, що свідчить про інертність (малу рухливість) нервових процесів.

• Холерик має сильну, але не врівноважену нервову систему. Для людей нестримного типу характерна захопленість, з якою вони виконують роботу; вони працюють натхненно, але часто будь-яка дрібниця може звести все нанівець, що свідчить про нерівноваженість нервових процесів із переважанням збудження.

НУБІП України
• Меланхолік вирізняється загальною слабкістю нервової системи, для характеристики якої такі властивості, як урівноваженість і рухливість нервових процесів не застосовуються. Особливістю цього типу є швидкий розвиток позамежного гальмування під дією навіть помірних за силою подразників. У людини риси цього типу виявляються насамперед у нерішучості й нездатності наполягати на своєму. Меланхолік легко підкоряється чужій волі, за незвичних обставин впадає в паніку, життя видається йому дуже тяжким, сповненим переборних труднощів (слабкість нервових процесів). Такі люди намагаються ізолювати себе від життя з його хвилюванням, уникають товариства, бояться будь-якої відновидальності.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток В

ПРОТОКОЛ

«Особистісний опитувальник» Г.Ю. Айзенка

Мета: визначення типу темпераменту та характерологічних особливостей представників різних етнічних груп та вплив глобалізації

Психодіагностичний інструментарій: особистісний опитувальник» Г.Ю.

Айзенка

Характеристика вибірки:

Кількість осіб: 45

15 – респондентів 1990-2000 років народження;

15 – 2000-2010 р. н. ;

15 – 2010-2015.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

KKS (Анкета соціальних компетенцій)**Автор:** Анна Малчак (друге, доповнене видання підручника: 2007)**Кому він призначений:** старшокласники, студенти, дорослі**Процедура тестування:** групове або індивідуальне дослідження; без обмеження часу; 20 хвилин в середньому**Опис:** анкета складається з 90 пунктів, які є інфінитивними описами різних видів діяльності. Респондент оцінює ефективність, яку він виконує за чотирибальною шкалою. 60 з них (і лише ті, що входять до ключових) - це діяльність, яка означає подолання різних соціальних ситуацій, які можна вважати важкими ситуаціями.

Версія, позначена аббревіатурою KKS - A (M), призначена для вивчення учнів та студентів. Другий варіант, позначений аббревіатурою KKS - A (D), призначений для обстеження дорослих.

KKS - це інструмент, який вимагає від людини оцінки ефективності власного соціального функціонування.

Надійність: високі внутрішні показники відповідності.**Точність:** точність анкети в основному підтверджувалася факторним аналізом та міжгруповим порівнянням.**Норми:** розроблені стандарти для молоді середньої школи (15-19 років), студентів та працюючих дорослих.**Застосування:** KKS можна використовувати як для наукових досліджень, так і - як допоміжний інструмент - у діагностичній практиці (клінічне консультування, кар'єрне консультування) та для відбору.**Мета дослідження:** KKS використовується для оцінки соціальних компетенцій, що розуміються як набуті навички, що обумовлюють ефективність функціонування людини в різних соціальних ситуаціях. Окрім загального показника, опитувальник також містить три конкретні показники, які визначають рівень компетентності, виявлений у ситуаціях соціального опромінення, ситуаціях напористості та близьких ситуаціях міжособистісного контакту.

KKS-A (M)

ІМ'Я _____
ВІК _____

СТАТЬ _____

ДАТА _____

Інструкція:

Люди відрізняються за тією легкістю, з якою вони можуть виконувати ті чи інші завдання чи застосовувати різноманітні цінності. Те, що для одних не складає проблеми, іншим дається з труднощами і навпаки. Нижче подано перелік різноманітних завдань. Оцініть як добре Ви дали б собі раду з кожним з них і обведіть обраний варіант відповіді. Якщо у переліку будуть такі завдання, яких вам ще не довелося виконувати — спробуйте уявити себе в ситуації, яка вимагатиме виконання такого завдання і оцініть, як би у вас це вийшло. Відповідайте будь-ласка об'єктивно і щиро.

ЯК ДОБРЕ У ВАС БИ ВИЙШЛО, ЯКБИ ДОВЕЛОСЯ:

№		Дуже добре	Непогано	Радше слабо	Дуже погано	№		Дуже добре	Непогано	Радше слабо	Дуже погано
1	Зустріти в аеропорту важливого гостя	4	3	2	1	46	Вбити гвіздок у стіну	4	3	2	1
2	Навчитися користуватися комп'ютерним забезпеченням	4	3	2	1	47	Заповнити вуличне опитування для телебачення	4	3	2	1
3	Виголосити доповідь на засіданні (лекції)	4	3	2	1	48	Довго розгукати продавчиню у магазині про щось, чого не купуватимеш	4	3	2	1
4	Сказати людині, яка вам подобається про свої почуття	4	3	2	1	49	Розв'язати кросворд	4	3	2	1
5	Взяти слово в обговоренні у присутності великої групи людей	4	3	2	1	50	Виконати пірует на лижах	4	3	2	1
6	Замінити вилку на електричному дроті	4	3	2	1	51	Розповісти про себе психологові	4	3	2	1
7	Переплисти басейн кролем	4	3	2	1	52	Виготовити писанку	4	3	2	1
8	Проводити суспільне опитування на вулиці	4	3	2	1	53	Замінити шину велосипеда	4	3	2	1
9	Розповісти лікареві про свої інтимні захворювання	4	3	2	1	54	Виплакатися на плечі у приятеля (приятельки)	4	3	2	1
10	Виголосити коротку промову на важливій урочистості	4	3	2	1	55	Запросити незнайому але привабливу особу до танцю	4	3	2	1
11	Влучити дрогому мішень дартс	4	3	2	1	56	Попросити когось повернути давно позичену книжку	4	3	2	1
12	Познайомити двох людей	4	3	2	1	57	Зайти до класу, спізнившись на 20 хвилин	4	3	2	1
13	Зателефонувати за номером телефону довіру, щоб вирішити свою проблему	4	3	2	1	58	Представитися родичам приятеля, яких знаєш тільки в обличчя	4	3	2	1

14	Публічно привітати важливу особу	4	3	2	1	59	Пройти співбесіду з працевлаштування	4	3	2	1
15	Обкласти кімнату шпалерами	4	3	2	1	60	Відкрити консервну бляшанку без відкривачки	4	3	2	1
16	Розв'язати систему рівнянь з двома невідомими	4	3	2	1	61	Запрограмувати і відеомагнітофон	4	3	2	1
17	Пригорнути людину, якій потрібна підтримка	4	3	2	1	62	Розповісти родичеві про свої сердечні справи	4	3	2	1
18	Попросити когось про допомогу у розв'язанні своїх проблем	4	3	2	1	63	Звернутися до сусідів по театру, які розмовляють між собою, щоб не вони заважали	4	3	2	1
19	Влучити м'ячем у корзину	4	3	2	1	64	Зібрати книжкову полицку з частин	4	3	2	1
20	Відмовитися прийняти релігійних, політичних чи торгових агітаторів	4	3	2	1	65	Попросити водія туристичного автобуса зачекати	4	3	2	1
21	Привітати когось офіційно	4	3	2	1	66	Вигадати і змайструвати костюм на карнавал	4	3	2	1
22	Виступити в ролі конференсьє на концерті	4	3	2	1	67	Господарювати на великому прийнятті, на якому ви нікого не знаєте	4	3	2	1
23	Розповісти близькій людині, про минулі події, які погано тебе описують	4	3	2	1	68	З вдячністю прийняти вручений урочистий подарунок	4	3	2	1
24	Скласти магнітофонну стрічку	4	3	2	1	69	Відмовити знайомому позичити гроші	4	3	2	1
25	Запросити викладача на товариську зустріч	4	3	2	1	70	Щиро поговорити з близькою людиною про взаємні непорозуміння	4	3	2	1
26	Замінити батарейку у годиннику	4	3	2	1	71	Нагадати продавцю про здачу	4	3	2	1

27	Спокоїно зайти до кімнати у якій багато незнайомих вам людей	4	3	2	1	72	Розпочати танці під час товариської зустрічі, коли всі ще сидять	4	3	2	1
28	Виконати задній поворот	4	3	2	1	73	Підтримати близьку людину, у якої проблеми	4	3	2	1
29	Поговорити зі свого дівчиною (хлопцем) про очікування, які маєш щодо неї/нього	4	3	2	1	74	Публічно сказати авторитетній особі про її помилку	4	3	2	1
30	Подякувати за запрошення отримане від важливої особи	4	3	2	1	75	Вручити квіти якійсь важливій публічній особі	4	3	2	1
31	Здйснити похід	4	3	2	1	76	Завісати штори	4	3	2	1
32	Зробити делікатне зауваження приятельці через її позабавлений смаку одяг	4	3	2	1	77	Відремонтувати и зіпсувати клямку	4	3	2	1
33	Зробити квіткову композицію	4	3	2	1	78	Попросити людину, яка стоїть перед вами у черзі, дозволити вам придбати квиток без черги	4	3	2	1
34	Захистити колегу з яким несправедливо повелися	4	3	2	1	79	Переписати у когось за завдану йому прикрість	4	3	2	1
35	Скласти віршик з якогось приводу	4	3	2	1	80	Вивчити довгого вірша напам'ять	4	3	2	1
36	Розірвати незадовільні стосунки без сварки	4	3	2	1	81	Замінити прокладки в кранах	4	3	2	1
37	Порозумітися з кимось без слів	4	3	2	1	82	Офіційно відвідати дім свого керівника	4	3	2	1
38	Публічно продекламувати вірш	4	3	2	1	83	Розповісти анекдот у великій компанії	4	3	2	1
39	Розіграти партію в шахи	4	3	2	1	84	Пробігти кілометр	4	3	2	1

40	Виступити в телевізійній рекламі	4	3	2	1	85	Прикрасити дім для карнавалу	4	3	2	1
41	Попросити викладача пояснити якусь питання	4	3	2	1	86	Попросити у бібліотеки позичити книжку, якою можна користуватися тільки на місці	4	3	2	1
42	Висловити комусь співчуття	4	3	2	1	87	Зайнятися офіційними гостями, що прийшли в-за кордону	4	3	2	1
43	Рекламувати нові товари у магазині	4	3	2	1	88	Поступитися комусь місцем у транспорті, запросивши сісти	4	3	2	1
44	Розробити рекламне оголошення	4	3	2	1	89	Попросити когось у транспорті поступитися місцем, коли почуватимешся зле	4	3	2	1
45	Вирахувати котра зараз година у Нью-Йорку	4	3	2	1	90	Розважати товариство оповідаючи цікаву історію	4	3	2	1
		I ES A L (загальний)									
Дуже добре - 4		9,13,17,18,23,29,	1,3,5,8,10,12,14,	4,20,27,32,48,55,	1,3,4,5,8,9,10,12,13,14,17,18,20,						
добре - 3		36,37,51,54,62,	21,22,31,38,40,43,	56,57,58,63,65,69,	21,22,23,25,27,29,30,31,32,34,						
слабо - 2		70,73,79,82	47,59,67,75,90	71,74,78,83,89	36,37,38,40,41,42,43,47,48,51,						
погано - 1					54,55,56,57,58,59,62,63,65,67,						
					68,69,70,71,72,73,74,75,78,79,82,						
					83,86,87,88,89,90						

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП України

Додаток Д

ПРОТОКОЛ KKS (Анкета соціальних компетенцій) А. Матчак

Мета: для оцінки соціальних компетенцій, що розуміються як набуті навички, що обумовлюють ефективність функціонування людини в різних соціальних ситуаціях. Окрім загального показника, опитувальник також містить три конкретні показники, які визначають рівень компетентності, виявленій у: ситуаціях соціального опромінення, ситуаціях напористості та близьких ситуаціях міжособистісного контакту.

Характеристика вибірки:

Кількість осіб: 45

15 – респондентів 1990-2000 років народження;

15 – 2000-2010 р. н.;

15 – 2010-2015.

I. Уміння справлятися з важкими соціальними ситуаціями

(загальний результат KKS)

Категорія результатів в L (загальний результат KKS)	Респонденти		
	2010-2015	2000-2010	1990-2000
Високий результат	2	2	4
Середній результат	6	8	8
Низький результат	7	5	3

II. Уміння, що обумовлюють ефективність поведінки в особистих ситуаціях (шкала I KKS)

Категорія результатів в шкалі I KKS	Респонденти		
	2010-2015	2000-2010	1990-2000
Високий результат	1	2	3
Середній результат	11	11	12
Низький результат	3	2	0

III. Уміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях соціальної експозиції (шкала ES KKS)

Категорія результатів в шкалі ES KKS	Респонденти		
	2010-2015	2000-2010	1990-2000
Високий результат	2	3	5
Середній результат	8	9	10
Низький результат	5	3	0

IV. Уміння, які обумовлюють ефективність поведінки в ситуаціях, що вимагають асертивності (шкала A KKS)

Категорія результатів в шкалі A KKS	Респонденти		
	2010-2015	2000-2010	1990-2000
Високий результат	2	5	4
Середній результат	9	10	10
Низький результат	4	0	1